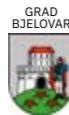

Uskrs u Europskoj uniji

Easter in
the European
Union

Izložba se
održava
u sklopu
manifestacije

Gradski muzej Bjelovar
Galerija Nasta Rojc
26. 3. – 9. 4. 2021.

idejni koncept
Marijana Dragičević

likovni postav
Marijana Dragičević
Igor Kolundžija
Zoran Tokić

kustosica izložbe
Marijana Dragičević

tehnički postav
Igor Kolundžija
Jasna Sitek
Marijana Markanović
Ivana Kresović

nakladnik
Gradski muzej Bjelovar
Trg Eugena Kvaternika 1
43000 Bjelovar
tel. +385 (0)43 244 207
gradskimuzej@optinet.hr

biblioteka
Katalozi izložbi 2/2021.

za nakladnika
Milan Pavlović, ravnatelj

tekst i prijevod

AUSTRIJA / Mag. Michaela Steinböck-Köhler
prijevod: Ivana Šeperić Katić

BELGIJA / Christophe Meuret, prijevod: Marta Bošnjak
BUGARSKA / Tsveta Spasova,
prijevod: Petja Stoimenova Mršić

CIPAR / Marina Toumpouri, prijevod: Janja Čulig Suknaić
ČEŠKA / Slavomír Goga

DANSKA / Željko Klen

ESTONIJA / Kristiina Hiiesalu, Laura Jamsja, Lilian Juhkam,
Maris Rosenthal, Tina Timonen

FINSKA / Sonja Ivanda

FRANCUSKA / Gordana Bujan

GRČKA / Kalliopi Patsou

HRVATSKA / Marijana Dragičević,
prijevod: Janja Čulig Suknaić

IRSKA / Charlotte Clancy, prijevod: Zlatka Mindek

ITALIJA / Lionella Brisinello

LATVIJA / Kārlis Pots

LITVA / Veleposlanstvo Republike Litve u Republici Hrvat-
skoj

LUKSEMBURG / Andjelko Markulin, Maja Broz Hafner

MAĐARSKA / Annamária Šehtel Molnár

MALTA / Marion Cutajar

NIZOZEMSKA / Tea Gudek Šnajdar

NJEMAČKA / Mr. Löwisch, Veleposlantsvo Savezne
Republike Njemačke u Zagrebu

POLJSKA / Sławomir Bobbe, prijevod: Veleposlanstvo
Republike Poljske u Zagrebu

PORTUGAL / Paulo Ferreira da Costa

RUMUNJSKA / Delia Čupurdija,
prijevod: Mihaela Štriga Zidarić

SLOVAČKA / ULUV - Ústredie ľudovej umeleckej
výroby, prijevod: Veleposlanstvo
Slovačke Republike u Zagrebu

SLOVENIJA / dr. Nena Židov, prijevod: Matjaž Marko

ŠPANJOLSKA / Andreja Kaić

dizajn

Zoran Tokić

tisak
KB color, Bjelovar
Tiskano u Hrvatskoj
ožujak 2021.

naklada
500 primjeraka
isbn 978-953-7236-32-8

cip zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001087803.

Uskrs u Europskoj uniji

Gradski muzej Bjelovar
Galerija Nasta Rojc
26. 3. – 9. 4. 2021.

Sadržaj / Content

Danke Merci Благодаря ти Ευχαριστώ Dėkuji Tak skal du have
Aitäh Kiitos Hvala Go raibh maith agat Grazie Paldies Paldies
Ačiū Köszönöm Grazi Dank je wel Dziękuję Ci Obrigado
Mulțumesc Țăkujem Hvala vam Gracias Tack Thanks!

6 Introduction
Uvod

8 Republik Österreich
Republika Austrija

Austrijski kulturni forum
Gundulićeva 3
10000, Zagreb

Österreichisches
Freilichtmuseum
Stübing
8114 Stübing,
Österreich

10 Koninkrijk België
Royaume de Belgique
Königreich Belgien
Kraljevina Belgija

Embassy of the Kingdom
of Belgium in Croatia
Pantovčak 4–10,
10000, Zagreb

Gemeentehuis Kruishoutem
Markt 1
9770 Kruisem
Belgien

12 Република България
Republika Bugarska

Veleposlanstvo
Republike Bugarske u Republici
Hrvatskoj
Ulica Vladimira Nazora 39
10 000 Zagreb
Hrvatska

14

Κυπριακή
Cipar

Ιερά Μητρόπολις Τριμυθούντος
Ευαγγελιστρίας 2, 2540 Ιδαλιον
Τ.θ. 11001, 2550 Ιδαλιον

16

Česká republika
Češka republika

Veleposlanstvo
Republike Češke u Zagrebu
Radnička cesta 47/VI. kat
10 000 Zagreb

20

Kongeriget Danmark
Kraljevina Danska

22

Eesti Vabariik
Republika Estonija

Tallinna Linnamuuseum
Vene 17,
10123 Tallinn
Eesti

24

Suomen tasavalta
Republika Finska

Veleposlanstvo
Republike Finske u
Republici Hrvatskoj
Miramarska 23
10 000 Zagreb

26

République Française
Francuska Republika

28

Ελληνική Δημοκρατία
Helenska Republika

30

Republic of Croatia
Republika Hrvatska

Gradski muzej Bjelovar
Trg Eugena Kvaternika 1
43000 Bjelovar
Hrvatska

32

Irska
Éire

34

Repubblica Italiana
Talijanska Republika

Zajednica Talijana Lipika,
Slavonska 47,
34551 Lipik

36

Latvijas Republika
Republika Latvija

The Latvian Institute
Pils iela 21,
Rīga LV-1050,
Latvia

38

Lietuvos Respublika
Republika Litva

Veleposlanstvo
Republike Litve u
Republici Hrvatskoj
Ivana Lučića 2a,
10000 Zagreb

40

Groussherzogtom
Lëtzebuerg
Veliko Vojvodstvo
Luksemburg

Hrvatsko društvo Luksemburg
43 Rue Mont Royal,
8255 Mamer,
Luxembourg

42

Magyarország
Mađarska

Ady Endre Magyar Kultúrkör
Mađarsko Kulturno Društvo
Ady Endre
Martićeva 8,
10000 Zagreb,
Hrvatska

44

Repubblika ta' Malta
Republika Malta

46

Nederland
Nizozemska

48

Bundesrepublik
Deutschland
Savezna Republika
Njemačka

Veleposlanstvo
Savezne Republike Njemačke
Ulica grada Vukovara 64, p. p. 207,
10000 Zagreb,
Hrvatska

50

Rzeczpospolita Polska
Republika Poljska

Veleposlanstvo
Republike Poljske
Miramarska 23,
10000 Zagreb,
Hrvatska

52

República Portuguesa
Portugal

Museu Nacional de Etnologia
Avenida Ilha da Madeira
1400–203 Lisboa
Portugal

54

România
Rumunjska

Odsjek za romanistiku
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

56

Slovenská republika
Slovačka Republika

Veleposlanstvo Slovačke
Republike u Republici Hrvatskoj
Prilaz Gjüre Deželića 10
10 000 Zagreb

Ústredie ľudovej umeleckej výroby
Centar za narodnu umjetničku proizvodnju
Obchodná 64, 816 11 Bratislava
Slovakia

60

Republika Slovenija
Republika Slovenija

Veleposlanstvo
Republike Slovenije u Zagrebu
Alagovićeva 30
HR-10000 Zagreb
Hrvatska

Slovenski etnografski muzej
Metelkova 2
1000 Ljubljana
Slovenija

62

Reino de España
Kraljevina Španjolska

Institut za španjolsku
kulturu i jezik
Draškovićeva 57
10000 Zagreb,
Hrvatska

64

Konungariket Sverige
Kraljevina Švedska

Embassy of Sweden
(Veleposlanstvo Švedske)
Strojarska cesta 20,
10000 Zagreb,
Hrvatska

Easter in the European Union

“Easter in the European Union” is an exhibition that presents the diversity of material traces of the customs and traditions linked to Easter in those areas where Christianity is the fundamental cultural marker. The City of Bjelovar is the home of one of the two oldest decorated easter eggs in Europe. Here we will see the chronological and geographical diversity of traditional practices characteristic of all 27 countries comprising the European Union, where the variety of decorations, customs, and techniques represents a solid link developed within the same framework. Taking into consideration the traditional wealth of every country, we observe the unique image composed of local miniatures that last through the centuries.

I would like to thank everyone who has contributed to the creation of this exhibition with their knowledge and expertise, especially in light of this confusing and strange year, which has proven that ties created through heritage bond precisely in challenging times, such as those we are now witnessing.

Marijana Dragičević

Uskrs u Europskoj uniji

„Uskrs u Europskoj uniji“ izložba je koja prezentira raznovrsnost materijalnih tragova uskrasnih običaja prostora kojem je kršćanstvo temeljna kulturna odrednica. Bjelovar je dom jedne od dvije najstarije ukrašene pisanice u Europi i ovdje ćemo vidjeti svu kronološku i prostornu raznovrsnost tradicijskih običaja karakterističnih za svaku od 27 zemljama Europske unije u kojima je različitost uresa, običaja i tehnika čvrsta poveznica nastala unutar istog okvira. Uzimajući u obzir tradicijsko bogatstvo svake države, promatramo jedinstvenu sliku sastavljenu od lokalnih minijatura koje traju kroz stoljeća.

Zahvaljujem svima koji su svojim radom i znanjem obogatili kreaciju ove izložbe, posebno u godini koja je maglovita i čudnovata, ali je i pokazala kako baštinske spone povezuju upravo u izazovnim vremenima kojima svjedočimo.

Marijana Dragičević

Weihfeuertragen

Vor der Erfindung von Streichhölzern und Feuerzeug war man bestrebt, die Glut des Herdfeuers das ganze Jahr über zu erhalten, um sich das mühsame Feuermachen zu ersparen. Dazu dienten neben dem Herd eigene Gluttöpfe oder kleine Feuerstellen, die das Feuer bereithielten, um daran z.B. ein Spanlicht entzünden zu können. Doch einmal im Jahr ließ man dieses Feuer ausgehen, nämlich am Karfreitag Nachmittag.

Das neue Feuer holte man sich am Morgen des Karsamstags vor der Kirche, wo ein großes Feuer entfacht und gesegnet wurde. Für den Transport verwendete man meist Blechbüchsen, in denen ein im Feuer glühend gemachter Zunderschwamm nach Hause getragen wurde. Dieses wurde ausgeteilt und von den Buben des Dorfes von Haus zu Haus gebracht. Durch Schwingen des Gefäßes hielt sich die Glut auch über weite Wegstrecken. Die ersten, die bei einem Haus eintrafen, bekamen eine besondere Gabe, weshalb die Buben im Laufschrift dieses Feuer von besonderer Segenskraft verteilten.

Mancherorts trugen sie auch ein Stück Holz oder Kohle des Feuers nach Hause, um das Herdfeuer neu zu entfachen. Mitunter wurde auch ein bereits angesengtes Holzsplit übergeben, das man bei starkem Gewitter ins Herdfeuer warf, um den Hof vor Blitz zu schützen. Mancher Bauer ließ es sich was kosten einen solchen angekohlten Span zu bekommen, um ihn zum Schutz in den Acker oder unter einen Dachbalken zu stecken.

Nošenje blagoslovljene vatre

Prije nego što su izumljeni šibica i upaljač, ljudi su se trudili očuvati žar ognjišta tijekom cijele godine kako bi si uštedjeli mukotrpno paljenje vatre. Tome su pored ognjišta služile i posude za žar i ložišta čime se održavala vatra ukoliko bi primjerice bila potrebna za osvjetljenje. Međutim, jednom godišnje, na Veliki petak u poslijepodnevnim satima, ta bi se vatra gasila.

Ujutro na Veliku subotu ispred crkve bi se zapalila i blagosloвила velika vatra. Za prenošenje nove vatre do domova najčešće su korištene limene posude u kojima se prenosila užarena gljiva bukova grba. Nju se razdijelilo te su je dječaci iz sela nosili od kuće do kuće. Ljuljanjem posude žar se održavao i na dugim putovima. Ako bi dječaci prvi došli do neke kuće, dobili bi tamo poseban dar te su stoga trčećim korakom prenosili vatru koja je zbog blagoslova bila od posebnog značaja.

U nekim mjestima prenosio se i komad drva ili ugljena velike vatre kako bi se nanovo zapalila vatra na ognjištima. Ponekad se prenosilo i već blagoslovljeno triješće koje se za jakog nevremena bacalo u vatru kako bi se imanje zaštitilo od udara groma. Mnogi su puno platili da bi dobili takav pougljeni komad drva kako bi ga stavili u polje ili pod krovnu gredu radi zaštite.

De Gulden Eifeesten

Tijdens Pasen staat Kruishoutem een weekend lang volledig in het teken van het ei. Kruishoutem heeft altijd al een speciale band gehad met het ei, maar tijdens het paasweekend wordt die relatie nog inniger.

Het concept is ontstaan op 11 april 1955. Het was aanvankelijk een evenement van één dag, onder de leuze 'Op zoek naar 't Gulden Ei', een feestelijke folkloredag met een vol programma.

Om de feesten meer luister bij te zetten en naar analogie met andere dorpen met een streekproduct, riep Kruishoutem in 1963 een verkiezing in het leven. Op paaszondag zou er voortaan een Eikoninigin verkozen worden.

De verkiezing kreeg elk jaar meer en meer succes en werd ook in het buitenland opgepikt. Een aantal laureaten zouden later nog in de Vlaamse media opduiken.

Het programma werd in de loop der jaren uitgebreid. Zo kwam er in 1976 de eerste verkiezing van een Eierboer op paaszaterdag.

Vanaf 1977 werd het programma uitgebreid met een folklorestoet rond het thema van kip en ei op paasmaandag. De stoet lokte telkens een massa toeschouwers. De meeste taferelen werden uitgebeeld door verschillende wijken en verenigingen van Kruishoutem. De stoet wordt om organisatorische en budgettaire redenen niet meer jaarlijks georganiseerd. Tijdens de jubileumjaren (o.a. het zestigjarig bestaan in 2014) blijft de traditionele stoet te bewonderen. De volgende editie is voorzien voor de 70ste editie.

Ter vervanging van de folklorestoet wordt sinds enkele jaren Kruishoutem Ei-vol georganiseerd op paasmaandag. Het centrum van Kruishoutem is dan 'the place to be' met straatanimatie, oldtimermeeting, foodtruck-festival en optredens in de feesttent.

Het hoogtepunt van de feesten is de eierworp uit de kerktoeren. De paasklok dropt op paasmaandag om 18u00 meer dan 800 eitjes, bevestigd aan kleurige parachutes. Als de paasklok bij de laatste worp de kerktoeren verlaat, dropt ze het Gulden Ei. Wie deze trofee bemachtigt, kan hem inruilen voor een geldprijs van 250 euro.

De Gulden Eifeesten hadden in het verleden ook een traditie om jaarlijks één of ander record te breken. Zo werd in 1976 de grootste omelet ter wereld gebakken met 7150 eieren. In 1988

werd een eiertapijt met 13852 gekleurde uitgeblazen eieren gelegd. Het eiertapijt werd in 1991 nog eens overgedaan, ditmaal met 15120 eitjes.

In 1987 werd voor de eerste maal de recordpoging eierwerpen georganiseerd. Het reglement vermeldde dat er een rauw kippenei naar een ploegmaat gegooid moest worden en 'gaaf en geheel' moest worden opgevangen. De grootste afstand die toen genoteerd werd was 54,31 meter. Dit record werd trouwens verbroken in 1991 met 73,10 meter.

Er wordt aan elke leeftijdscategorie gedacht. In 1988 kwam er op paaszaterdag de mini-eierworp voor kinderen. Deze mini-eierworp werd in 2018 uitgebreid met een kindernamiddag waar de Eierprins en Eiprinses worden verkozen.

Alsof 4 dagen feestgeweld nog niet genoeg zijn werd het programma in 1975 ook verlengd met een volksfeest voor de senioren en personen met een handicap.

Zo zie je maar...de feesttraditie blijft verder leven in het hart van de Kruishoutemnaren.

Festival zlatnog jajeta

Tijekom uskrnog vikenda, cijeli je Kruishoutem posvećen jajetu. Taj je flamanski gradić uvijek imao posebnu vezu s jajetom, ali za vrijeme Uskrsa taj je odnos još jači.

Ovaj koncept nastao je 11. travnja 1955. godine. U početku je to bio događaj pod naslovom "U potrazi za zlatnim jajetom"; jednodnevni folklorni dan slavlja s cjelovitim programom.

Kako bi proslavu učinio posebnijom te kako su i druga sela imala regionalni proizvod, Kruishoutem je 1963. organizirao izbore za kraljicu jaja koji se održavaju na Uskrсну nedjelju.

Izbori su svake godine dobivali sve više i više pažnje i uspjeha te su čak stekli i međunarodnu slavu. Program se s godinama širio te su 1976. godine održani prvi izbori za uzgajivača jaja na Veliku subotu.

Od 1977. program je proširen folklornom povorkom na temu pile-tine i jaja koja se održavala na Uskrсни ponedjeljak. Povorka je postala popularni dio slavlja te je svake godine privlačila sve više i više gledatelja, a sudjelovala su različita susjedstva i udruge Kruishoutema. Povorka se iz organizacijskih i proračunskih razloga više ne organizira svake godine. Diviti se tradicionalnoj povorci može samo na jubilarne godine, uključujući šezdesetu obljetnicu 2014., a sljedeće izdanje planirano je za 70. godišnjicu.

Da bi zamijenio folklornu povorku, Kruishoutem 'Ei-vol' festival već se nekoliko godina organizira na Uskrсни ponedjeljak. Središte Kruishoutema tada postaje atrakcija s uličnom zabavom, sajmom old-timera, festivalom kamiona s hranom i raznim nastupima.

Vrhunac proslave je bacanje jaja s crkvenog tornja. Na Uskrсни ponedjeljak u 18:00, s uskrnog sata baci se više od 800 jaja, pričvršćenih za šarene padobrane. Kad uskršno zvono pri posljednjem bacanju odzvoni, toranj ispusti zlatno jaje. Onaj koji dobije ovo jaje može ga zamijeniti za novčanu nagradu od 250 eura.

Festival zlatnog jajeta također ima tradiciju svake godine rušiti neke rekorde. Primjerice, tamo je 1976. godine pečen najveći omlet na svijetu, od čak 7.150 jaja. 1988. godine postavljen je tepih za jaja s 13852 obojena puhana jaja. Tepih za jaja ponovljen je 1991. godine, ovaj put s 15 120 jaja.

1987. prvi je put organiziran pokušaj obaranja rekorda za najdalje bačeno jaje. Pravila su bila da se sirovo kokošje jaje mora baciti suigraču i uhvatiti "netaknuto i cijelo". Tada je zabilježena najveća udaljenost od 54,31 metara, a taj je rekord oboren 1991. godine sa 73,10 metara.

Natjecanje u bacanju jaja postoji za svaku dobnu kategoriju. 1988. godine mini bacanje jaja za djecu organizirano je na Veliku subotu, a dječji program proširen je 2018. godine popodnevom na kojem se biraju princeze i prinčevi jaja.

Kao da 4 dana slavlja nisu bila dovoljna, program je 1975. godine produžen pučkom feštom za starije osobe i osobe s invaliditetom.

I tako... ova posebna tradicija nastavlja živjeti u srcu stanovnika Kruishoutema!

Писани яйца от Велинград

Велинград е курорт в България, обявен през 2008–ма година за Спа столица на Балканите. Намира се в най-живописната част на Западните Родопи – Чепинската котловина. В региона са открити много следи от древната тракийска и римска култура. Запазени са и много традиции. Една от тях е свързана с Великден. Яйцата за този християнски празник се изписват по много интересен и специфичен само за региона начин – чрез специално изработена писалка и разтопен пчелен восък. Яйцето се боядисва в червено, а орнаментите, покрити предварително с восъка, остават бели или се оцветяват.

Самият рисунък се получава като върха на писалката, в чийто широк отвор се поставя малко парче восък, се загарява над пламъка на запалена свещ. Восъкът се разтопява и протича през друг малък отвор и така върху яйцето се изписват различни орнаменти. Мотивите са изключително разнообразни – както традиционни, така и по усмотрение на самия художник. Изрисуваните яйца се поставят в емайлиран съд и се заливат с хладка вода, в която е разтворена боя. Загарява се бавно до температура малко по-ниска от завиране. Боядисаните яйца се изваждат от съда и още докато са горещи стопения восък се забърсва с мека кърпа.

Майсторките изписват великденските яйца, както с орнаменти, предадени им от техните баби и майки, така и с нови мотиви. Те традиционно са комбинирали до три цвята – основно червен с бял, жълт и зелен за орнаментите, а част от старите рисунки си имат и имена като „пеперудата“, „стълбата“ , „чапразите“ . През последните десетилетия майсторките от Велинград обогатяват техниката с нови форми и цветове.

Повече от 20 години Исторически музей-Велинград популяризира тази традиция. Експонирана е постоянна изложба на великденски яйца и работи ателие, в което всеки може да изрисува своето яйце. Особено голям е интересът към ателието преди Великден. В страната са представени повече от 50 изложби и демонстрации на тази техника. Велинградските великденски яйца са гостували в Полша и Словакия, а наши майсторки са предстали техниката в Русия, Сърбия и Унгария

Образци от български писани яйца са разменени с музеите на градовете Котбус/ Германия/, Бърно/ Чехия/, Требишов / Словакия/, Краков и Варшава / Полша/, Будапеща /Унгария/, Белград /Сърбия/, Сибиу/ Румъния/, Коломия / Украйна/.

Oslikana jaja iz Velingrada

Velingrad je odmaralište u Bugarskoj koje je 2008. godine proglašeno za SPA prijestolnicu Balkana. Smješteno je u najpitoresnijem dijelu zapadnih Rodopa – u Chepinskoj kotlini. U regiji su pronađeni mnogi tragovi drevne tračke i rimske kulture. Očuvane su mnoge tradicije. Jedna od njih vezana je za Uskrs. Jaja se za ovaj kršćanski blagdan oslikavaju na vrlo zanimljiv način, karakterističan samo za tu regiju – kroz posebno izrađenu olovku i rastopljeni pčelinji vosak. Jaje se oboji u crveno, a ukrasi, prethodno premazani voskom, ostaju bijeli ili obojeni.

Sam crtež se dobiva na način da se vrh olovke, u čiji se široki otvor smjesti mali komad voska, zagrijava preko plamena upaljene svijeće. Vosak se topi i teče kroz drugi mali otvor i tako se na jajetu ispisuju razni ukrasi. Motivi su izuzetno raznoliki i tradicionalni, i prema nahodaenju samog umjetnika. Obojena jaja stavljaju se u emajliranu posudu napunjenu mlakom vodom u kojoj se otapa boja. Polako se zagrijavaju na temperaturu malo ispod vrenja. Oslikana jaja se vade iz posude i otopljeni vosak se briše mekom krpom dok su još vruća.

Majstorice su oslikavale uskrsna jaja, kako ukrasima koje su im ostavile u nasljeđe njihove bake i majke, tako i novim motivima. Tradicionalno kombiniraju do tri boje – uglavnom crvenu s bijelom, žutom i zelenom za ukrase, a neki od starih crteža imaju nazive poput „leptir“, „ljestve“, „čaprazi“. Posljednjih desetljeća majstorice iz Velingrada obogatile su tehniku novim oblicima i bojama.

Više od 20 godina Povijesni muzej u Velingradu promiče ovu tradiciju. Postoji stalna izložba uskrsnih jaja i radionica u kojoj svatko može oslikati svoje jaje. Velika je zainteresiranost za radionicu prije Uskrsa. U zemlji je predstavljeno više od 50 izložbi i demonstracija ove tehnike. Uskrsna jaja iz Velingrada izlagana su u Poljskoj i Slovačkoj, a naše su majstorice tehniku predstavile u Rusiji, Srbiji i Mađarskoj.

Uzorci bugarskih oslikanih jaja razmijenjeni su s muzejima gradova Cottbus (Njemačka), Brno (Češka), Trebišov (Slovačka), Krakov i Varšava (Poljska), Budimpešta (Mađarska), Beograd (Srbija), Sibiu (Rumunjska), Kolomyia (Ukrajina).

Εικόνα της Αναστάσεως

(Η εις Άδου κάθοδος)

Η εικόνα της Αναστάσεως ή της Καθόδου του Χριστού στον Άδη απεικονίζει τη λύτρωση όλων των ανθρώπων από τον Θεάνθρωπο, η οποία κατέστη δυνατή μέσω της νίκης Του πάνω στο θάνατο και τη φθορά. Συνεπώς, πρόκειται για θεολογική παράσταση, η οποία συνοψίζει την έννοια και τη σημασία της γιορτής του Πάσχα, της μεγαλύτερης και λαμπρότερης για τους Χριστιανούς. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο θεωρείται πάντοτε η πιο αναγνωρίσιμη και διδακτική μεταξύ των αφηγηματικών εικόνων του Χριστολογικού κύκλου, οι οποίες εξιστορούν τα πιο σημαντικά γεγονότα της ζωής του Χριστού. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εικόνες του κύκλου, η Ανάσταση δεν ακολουθεί την αφήγηση όπως παραδίδεται από το κείμενο των τεσσάρων Ευαγγελίων. Έτσι, δεν απεικονίζεται ποτέ η πραγματική και ακριβής στιγμή της Αναστάσεως του Χριστού – η οποία παραμένει μυστήριο μέγα και κεκρυμμένο – αλλαβηκε στον κάτω κόσμο, απελευθερώνοντας τους εκεί ευρισκόμενους αιχμαλώτους, ξεκινώντας από τον πρωτόπλαστο Αδάμ. Η εικόνα της Αναστάσεως απεικονίζει συνεπώς τη στιγμή που προηγήθηκε της θεόσωμης Ανάστασης του Χριστού, την Κάθοδό Του δηλαδή στον Άδη. Ο Χριστός ζωγραφίζεται διαλύοντας τις πύλες του Άδη, κρατώντας τα πρώτα λάφυρα της νίκης Του, τους πρωτόπλαστους Αδάμ και Εύα, συμβολίζοντας με τον τρόπο αυτό την ήττα του θανάτου και τη λύτρωση της ανθρωπότητας. Ο Χριστός πατά πάνω στις σπασμένες πύλες της κολάσεως, ενώ κάτω από τα πόδια Του βρίσκονται διάσπαρτα στο σκοτάδι του Άδη, σπασμένες κλειδαριές και κλειδιά, διακηρύσσοντας και μέσω της εικόνας τα λόγια του Αναστάσιμου Ύμνου: «Χριστός ανέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

Η εικόνα αποτελεί οπτική επιβεβαίωση της λύτρωσης όλων των ανθρώπων, η οποία ξεκίνησε από εκείνη του Αδάμ κατά την Κάθοδο του Χριστού στον Άδη. Ταυτόχρονα γίνεται αναφορά και στο ιστορικό γεγονός της Ανάστασης, που σηματοδοτεί την υπέρβαση του θανάτου, τη νίκη της Ζωής και την Ανατολή του Ανεσπέρου Φωτός στην Όγδοη ατελεύτητο Ημέρα. Ως εκ τούτου, η εικόνα διαδραματίζει ενεργό ρόλο στους Ορθόδοξους εορτασμούς του Πάσχα. Η εικόνα της Αναστάσεως τοποθετείται σε προσκυνητάρι πλησίον της εισόδου του ιερού ναού από την αρχή της Λειτουργίας που πραγματοποιείται το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου, κατά τη διάρκεια της οποίας γιορτάζεται η Κάθοδος του Χριστού στον Άδη και εκφράζει την προσμονή της Αναστάσεως Του, η οποία πραγματοποιείται λειτουργικά το βράδυ της ίδιας ημέρας. Η εικόνα παραμένει πλησίον της εισόδου του ναού, για τριάντα-εννιά μέρες, μέχρι την εορτή της Αποδόσεως του Πάσχα, η οποία εορτάζεται την παραμονή της εορτής της Αναλήψεως. Οι πιστοί, εισερχόμενοι στον ιερό ναό όλη αυτή την περίοδο ώστε να παρευρεθούν στις Ιερές Ακολουθίες, κατά τις οποίες γίνεται αναφορά στην ήττα του θανάτου, προσκυνούν την εικόνα που τους υπενθυμίζει το θαύμα της Αναστάσεως του Χριστού, μέσω της οποίας κατέστη δυνατή η σωτηρία της ανθρωπότητας.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ / CIPAR / CYPRUS

Ikona anastaze

(Uskrsnuće Isusa Krista)

Riječ anastaza dolazi iz grčkoga jezika na kojemu znači uskrsnuće. Ikona anastaze (poznata i pod nazivom Silazak u pakao) prikazuje trenutak Kristova iskupljenja čovječanstva, putem Njegove pobjede nad smrću i kvarnosti. Ikona anastaze smatra se teološkom konfiguracijom koja sažima značenje i važnost gozbe Pashe (što na grčkom znači Uskrs), najvećeg i najsvjetlijeg kršćanskog blagdana. Zbog toga se uvijek smatralo da je najproučnija i najslavnija od svijui narativnih ikona kristološkoga ciklusa koje vizualno pre-pričavaju najvažnije trenutke Kristova života. Za razliku od ostalih, Ikona anastaze ne prati naraciju koju donosi tekst četiriju Evanđelja, stoga niti ne prikazuje tjelesni ustanak Krista iz groba, koji ostaje velikom tajnom, nego dio priče o Njegovu boravku u podzemlju. Ova priča pripovijeda da je Krist, nakon što je umro na križu, otišao u podzemno kraljevstvo smrti i oslobodio tamošnje zatočnike, počevši s Adamom, prvim čovjekom. Ikona prikazuje trenutak u kojemu Krist uništava dveri Hada – podzemnoga odmorišta mrtvih – dok vraća Adama i Evu među žive, što simbolizira pobjedu nad smrću i iskupljenje čovječanstva. Krist stoji iznad slomljenih dveri pakla dok pod njegovim nogama, u mraku Hada, leže razasuti razbijeni lokoti i ključevi, uz vizualno proglašenje riječi pjesme Pashe: „Krist ustaše iz mrtvih, zgaziše smrt za smrću, podarivši život onima u grobnicama“.

Ikona anastaze predstavlja vizualnu potvrdu iskupljenja obećanog svakom čovjeku, počevši od Adama u trenutku Kristova uskrsnuća. Ona također upućuje na povijesni događaj Kristova uskrsnuća koji obilježava transgresiju smrti, pobjedu života i izlazak nevidljive svjetlosti osmoga vječnoga dana. Kao takva, ikona ima aktivnu ulogu u pravoslavnim slavljima uskrsne gozbe. Od početka svete liturgije ujutro na Svetu i Veliku Subotu, tijekom koje se slavi Kristov silazak u Had i koja predstavlja iščekivanje njegova uskrsnuća koje se liturgijski obilježava uvečer istoga dana, Ikona anastaze je postavljena na postolje za ikone (proskynetarion) blizu ulaza u hram. Ikona ostaje na istome mjestu trideset i devet dana sve do gozbe Apodoze (rastanka) od Uskrsa, koja se priređuje dan prije gozbe Uznesenja. Tako okupljeni vjernici koji ulaze u crkvu kako bi prisustvovali svetim misama tijekom ovog perioda – tijekom kojega se slavi pobjeda nad smrću i Kristovo Uskrsnuće – štiju Ikonu anastaze koja djeluje poput podsjetnika na Kristovo čudo koje je omogućilo iskupljenje čovječanstva.

Εικόνα της Αναστάσεως (Η εις Άδου κάθοδος)
Ιερά Μητρόπολη Τριμυθούτσος, Κύπρος
Αγιογράφος: Τάκης Χριστοφή
2015
Διαστάσεις: 60 x 40 cm

České „kraslice“

Český výraz pro zdobená velikonoční vajíčka – „kraslice“ – pochází ze starodávného významu slova „krásný“, které kdysi v češtině znamenalo červený. Proto tradiční barvou kraslic v Česku bývala červená, byť se záhy začaly používat i jiné barvy. Další tradiční barvou je zlatá, která se tvoří vařením vajec v cibulových slupkách.

Zdobení vajec má v Česku velmi dlouhou tradici, nejstarší archeologické vykopávky s fragmenty zdobených vajec v Česku se datují do počátku 11. století. V průběhu českých dějin vznikly a vyvinuly se různé techniky zdobení. Nejrozšířenější a pravděpodobně nejstarší je způsob zdobení voskem, tzv. batika. Různé obce, obzvláště na Moravě, mají často své specifické tradiční ornamenty, podle nichž lze poznat jejich původ. Na složitější výzdobu, např. postavičky, které dokonce představují určitý děj, nebo na texty se používá technika gravírování. Asi nejnáročnější, ale také relativně novější technikou je prořezávání a děrování.

Kromě barev se k výzdobě vajec v Česku často používají i jiné materiály, např. sláma či textil. V druhé polovině 20. století se stalo oblíbeným a vcelku jednoduchým zdobení vajec různými samolepkami. Existují i příklady podkovaných či zadrátovaných vajec, které již svým způsobem připomínají slavná Fabergého vejce.

Kraslice a Velikonoce jsou v Česku nerozlučně spjaty s tradicí, které se říká „pomlázka“ (z českého slova pomladit). Tato tradice je v Česku dokumentována již v 15. století a váže se nejčastěji k velikonočnímu pondělí. Muži při této příležitosti tvoří předměty, podobající se bičíkům, pleteným nejčastěji z vrbového proutí. Takovýto pletený „bičík“ má v různých regionech různý název. Nejčastěji se mu říká pomlázka (podle názvu tradice), ale časté jsou i názvy jako „korbáč“, „tatar“ nebo „šibák“. Pomlázka se plete nejčastěji z tří, šesti, osmi nebo až dvanácti prutů.

Češke pisanice – „kraslice“

Češka riječ za pisanice – „kraslice“ – potiče od starog značenja riječi „krásny“, što je nekad na češkom značilo crveni. Zato je i tradicionalna boja čeških pisanica znala biti crvena, mada su se uskoro počele koristiti i druge boje. Također tradicionalna boja je zlatna, do koje se dolazi kuhanjem jaja u vodi s ljuskama luka.

Dekoriranje jaja u Češkoj ima jako dugu tradiciju, najstarije arheološke iskopine s fragmentima dekoriranih jaja u Češkoj datiraju već iz početka 11. stoljeća. Kroz češku povijest su nastale i razvile se različite tehnike dekoriranja. Najprošireniji i vjerovatno najstariji jest način dekoriranja s voskom, takozvana batika. Različita sela, pogotovo u istočnom dijelu Češke (Moravska), često imaju svoje posebne tradicionalne ornamente po kojima se može prepoznati njihovo podrijetlo. Za kompliciranije ornamente, primjerice poput likova koji čak predstavljaju određenu priču, ili tekstove, koristi se tehnika graviranja. Vjerojatno najzahtjevnija, ali i relativno novija tehnika je izrezavanje i bušenje rupa.

Osim boja, za dekoriranje jaja u Češkoj se često koriste i drugi materijali, na primjer slama ili tekstil. U drugoj polovini 20. stoljeća postalo je popularno i prilično jednostavno dekorirati jaja različitim naljepnicama. Postoje i primjeri jaja, koja su bila potkovanana ili „odjevena“ u žicu, što već na neki način podsjeća na čuvena jaja majstora Fabergéa.

Pisanice i Uskrs su u Češkoj neraskidivo su povezani s tradicijom koja se zove „pomlázka“ (od češke riječi pomladit, na hrvatskom dakle pomladiti). Ova tradicija je u Češkoj dokumentirana već u 15. stoljeću i veže se uglavnom za Uskršnji ponedjeljak. Muškarci ovom prilikom prave predmete nalik korbaču, ispletenih najčešće od grančica vrbe. Ovakav pleteni „korbač“ ima u raznim regijama razne nazive. Najčešće ga zovu „pomlázka“ (od naziva tradicije), no česti su nazivi i „korbáč“, „tatar“ ili „šibák“.

Na velikonoční pondělí muži obcházejí domácnosti, v nichž žijí ženy (zejména pokud jde o mladé, krásné a svobodné dívky), švihají je pomlázkami a recitují různé říkanky. Jedna z nejčastějších je:

Hody, hody, doprovody, dejte vejce malovaný!
Nedáte-li malovaný, dejte aspoň bílý,
slepička Vám snese jiný!

Švihání symbolizuje zdraví a život a odpovídá symbolice Velikonoc jako návratu do života. Žena, která je takovýmto způsobem „vyšlehaná“, daruje mužům kraslice. V některých regionech existují i další tradice, často žena mužům nabídne slivovici, daruje jim sladkosti nebo jim pomlázky ozdobí barevnými stuhami. Vejce a stuhly ženy nejčastěji nabízí v pletených košících či slaměných ošátkách.

Tradičně se darují jen „plná“ vajíčka, neboť jen ta symbolizují život. Protože taková vajíčka samozřejmě není možno dlouho uchovávat, k velikonoční výzdobě a na výstavy se používají vajíčka vyfouknutá, tedy pouze skořápky. Kromě kraslic české domácnosti v období Velikonoc používají k výzdobě i jiné předměty – vrbové větvičky s výhonky („kočičky“), pečený koláč v podobě beránka nebo figurky z kukuřičného šustí (které se používají jako výzdoba i v době Vánoc).

V rámci výstavy lze vidět tyto předměty:

malé pomlázky, ozdobené stuhami

kraslice s příklady různých dekoračních technik a jejich kombinací:

červená batika, vosk, gravírování a děrování

košík/ošátka

figurka z kukuřičného šustí

Pomlázka se plete nejčastěji od tri, šest, osam ili čak dvanaest grančica.

Na Uskršnji ponedjeljak muškarci obilaze domaćinstva u kojima žive žene (pogotovo ako su mlade, zgodne i neudate djevojke), šibaju ih sa ovim pletenim korbačima i izgovaraju razne rime. Jedan od najčešćih je:

Gozba, gozba do (uskršnje) nedjelje, dajte oslikano jaje!
Ako ne date oslikano, dajte barem bijelo,
koka će Vam snijeti novo!

Šibanje zapravo simbolizira zdravlje i život te se podudara sa simbolikom Uskrsa kao povratka u život. Žena koja je na ovakav način „išibana“ poklanja muškarcima „kraslice“. U nekim regijama postoje i dodatne tradicije, često žena časti muškarce šljivovicom, poklanja im slatkiše ili im dekorira korbače vrpčama u različitim bojama. Jaja i vrpce nude žene najčešće u pletenim košaricama („ošatka“ ili „košík“), napravljenim od slame ili grančica.

Tradicionalno se poklanjaju samo „puna“ jaja, jer samo takva simboliziraju život. Naravno, pošto takva jaja nije moguće dugo čuvati, radi uskršnje dekoracije i za izložbe koriste se ispuhana jaja, dakle samo ljuške. Osim pisanica, češka domaćinstva u vrijeme Uskrsa znaju koristiti i druge dekoracije – grančice vrbe s pupoljcima, pečeni kolač u obliku malog ovna ili figure od kukuruznog lišća (koje se koriste kao dekoracija i u vrijeme Božića).

U sklopu izložbe predstavljene su:

male „pomlázky“, dakle korbači, dekorirani vrpčama pisanice („kraslice“) s primjerima različitih tehnika dekoracije i njihovih kombinacija: crvena batika, vosak, graviranje i bušenje košarica („ošatka“) primjerak figure od kukuruznog lišća

Påskan i Danmark

Påskan i Danmark er en traditionel højtid, som hvert år samler familier og venner til påskefrokoster og andre hyggelige påskeaktiviteter.

Ingen påske i Danmark uden påskeæg! Påskeæg findes i alle afskygninger i påskan – dem vi spiser, og dem vi pynter med. En hyggelig og kreativ påskeaktivitet er at puste æg. Tag et æg fra en høne, prik et lille hul i hver ende og pust hviden og blommen ud, så skallen er tom. Herefter kan du pynte og dekorere ægget med maling, glimmer og små fjer.

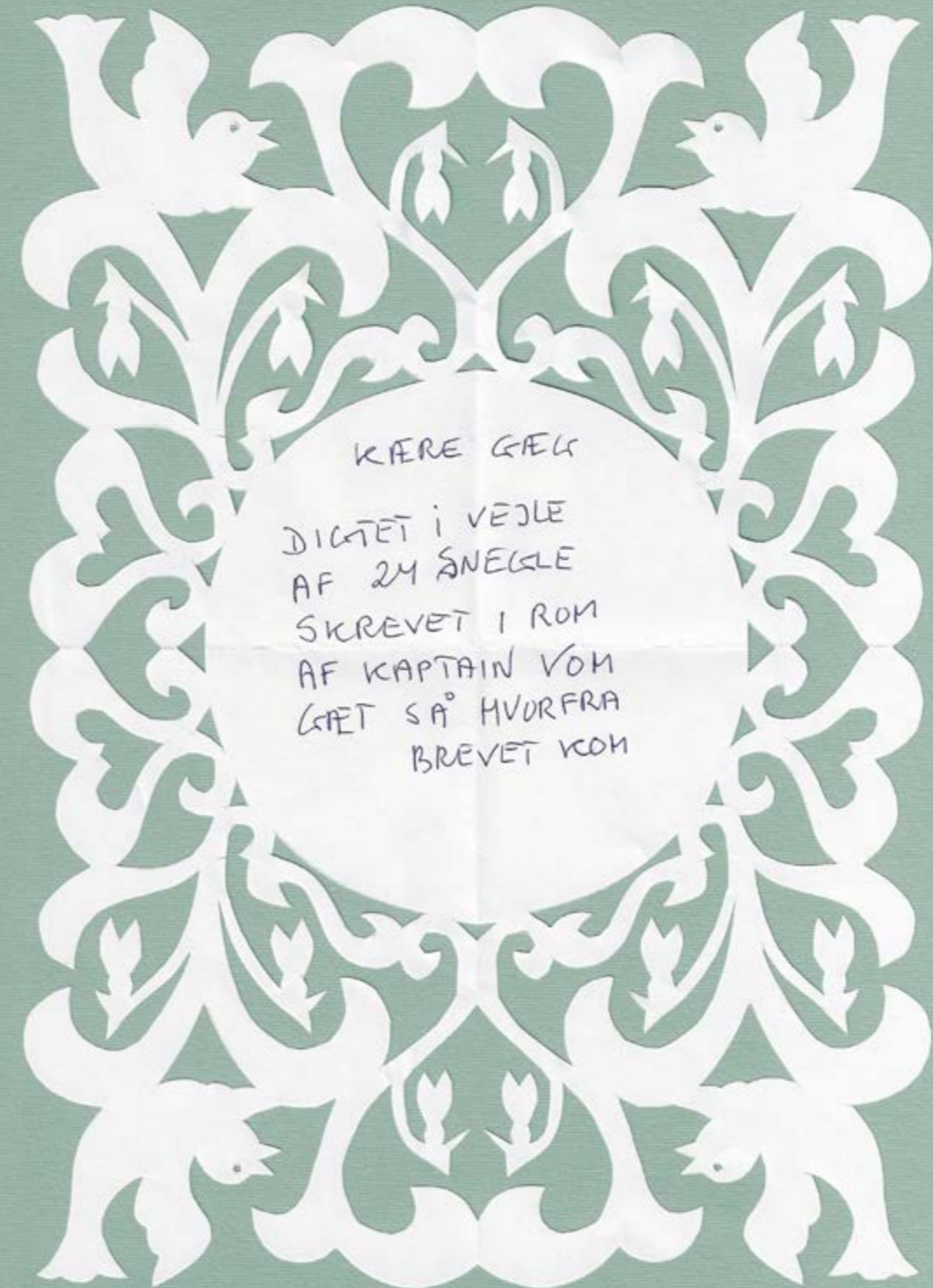
Gækkebreve er en gammel påsketradition. Det er især børn og barnlige sjæle, som klipper et kreativt gækkebrev og sender det til venner og familie. Gækkebrevet skal gerne indeholde et sjovt vers, der rimer. Afsenderens navn skal stå med prikker, og kan modtageren ikke gætte, hvem det er fra, er traditionen, at modtageren skylder et påskeæg. Bliver det omvendt gættet, er det afsender, der må hoste op med et chokoladepåskeæg.

Uskrs u Danskoj

Uskrs u Danskoj tradicionalni je blagdan koji svake godine okuplja obitelji i prijatelje na uskrsnim ručkovima i ostalim ugodnim uskrsnim aktivnostima.

Nema Uskrsa u Danskoj bez uskrsnih jaja! Uskrsna jaja nalaze se u svim nijansama Uskrsa – onima koje jedemo i kojima ukrašavamo. Ugodna i kreativna uskrsna aktivnost je puhanje jaja. Uzmite jaje kokoši, na svakom kraju izbodite malu rupu i ispuhните bjelanjak i žumanjak tako da ljuska ostane prazna. Tada jaje možete ukrasiti i ukrasiti bojom, tinjcem i malim perjem.

Još jedna stara uskrsna tradicija su Visibaba pisma. Posebno su djeca i djetinjaste duše ti koji režu kreativno pismo kao šalu i šalju ga prijateljima i obitelji. Šaljivo pismo po mogućnosti treba sadržavati humorni stih koji se rimuje. Ime pošiljatelja mora biti označeno točkama, a ako primatelj ne može pogoditi od koga je, tradicija je da primatelj duguje uskrsno jaje. Suprotno tome, ako se pogodi, pošiljatelj je taj koji mora iskašljati čokoladno uskrsno jaje.

KÆRE GÆL
DICTET I VEJLE
AF 24 SNEGLE
SKREVET I ROM
AF KAPTAIN VOM
GÆT SA HVORFRA
BREVET KOM

Lihavõtted Eestis

Lihavõttepühadel on eesti keeles rohkelt nimesid nagu heal lapselgi. Seda kutsutakse veel munapühadeks, kevadpühadeks, ülestõusmisühadeks, jänkupühadeks. Nimede paljusus peegeldab ilmekalt, kuivõrd erinevaid tähendusi omab see püha Eesti inimesele: kellele tähistab see kevade algust, kellele on oluline kirikupüha, kellele aga võimalus perega aega veeta. Kahtlemata annavad vabad päevad võimaluse hingetõmbeks, koosolemiseks, looduses viibimiseks, religioosseteks mõtisklusteks või aiatööde tegemiseks.

Pühade eel kaunistatakse sageli kodu paju- või kaseurbadega, mille jahil käiakse kevadehõngulises looduses. Lisaks urbadele tuuakse tuppa ka tärkavaid kevadlilli või meisterdatakse muru-peetsusid. Lihavõtte keskmes on paljudes peredes munade värvimine. Sageli kasutatakse selleks looduslikke materjale, nagu sibulakoored, mustikas, peet, kruubid, nõges, naat. Samuti kaunistatakse munasid kunstvärvide ja kleepsudega. Värvitud munadega peetakse munakoksimise lahinguid, mille võitmiseks on kavalpeadel ka erinevaid nippe, nagu terava otsaga koksimine või põidlaga muna kaitsmine.

Laste rõõmuks on levinud šokolaadimunade või maiustuste otsimismäng: lihavõttejanes on peitnud maiustusi tuppa või aeda ning lapse ülesanne on need üles otsida. Lisaks munadele jõuavad toidulauale ka erisugused pühaderoad nagu munavõi, kohupiimatoidud ja pasha.

Uskrs u Estoniji

Uskrs u Estoniji ima mnogo naziva na estonskom jeziku. Poznat je kao praznik jaja, proljetni praznik, uskrsni praznik i praznik zečeva. Mnoštvo imena označava različita značenja za ovaj blagdan u Estoniji: za neke je obilježje početka proljeća, važan crkveni blagdan, a nekome prilika za provesti više vremena s obitelji. Bez sumnje, slobodni dani pružaju priliku za udah, druženje s drugima, provođenje vremena u prirodi, vjerskoj kontemplaciji ili vrtlarstvu.

Prije blagdana, domovi su uređeni granama vrbe ili breze. Kako bi ih pronašli, ljudi odlaze na duge staze u prirodu i uživaju u mirisu proljeća. Još jedno obilježje je donošenje prvog proljetnog cvijeća i izrađivanje lutaka od trave. U mnogim obiteljima srce Uskrsa je bojanje jaja. Prirodni materijali poput ljuske luka, borovnica, repe, zobi, koprive i gihta koriste se za tu svrhu. Jaja se ukrašavaju i umjetnim bojilima i naljepnicama. S obojenim jajima održavaju se “bitke” razbijanja pisanica u kojima pojedinci imaju različite trikove za pobjedu poput korištenja šiljatog kraja jajeta ili zaštite palca.

Najveća sreća djeci je potraga za čokoladnim jajima ili slatkišima koja je sakrio Uskrsni zec na različitim lokacijama poput vrta i dječji je zadatak da ih pronađu. Od uskrsnih tradicijskih jela, najpoznatiji su maslac od jaja, skuta i desert Paskha.

Suomalainen pääsiäisperinne – yli sata vuotias Fazerin Mignon-muna

Tätä suomalaisen pääsiäisperinteen klassikkoa alettiin valmistaa Fazerin tehtaalla Vantaalla jo vuonna 1896, johon Karl Fazer sai idean Saksan reissullaan. (Toisin sanoen näyttelyn aikaan vuonna 2021, Mignon juhlii 125-vuotis juhliiaan). Mignon ei ole suklaamuna, vaan 52 grammaa nougatmantelitäytettä sisältävä herkku. Nougat koostuu mantelista, hasselpähkinästä ja kaakaovoista, mutta siinä ei ole pisaraakaan maitoa!

Mignon on ranskaa tarkoittaen suloista ja herttaista. Mignon-muna on myydyimpiä pääsiäismunia Suomessa ja niitä valmistuu käsintehtynä aitojen munankuorien sisälle valettuna noin 1,6 miljoonaa kpl vuodessa! Herkuttelun lisäksi Mignon-munia maalaetaan ahkerasti pääsiäisen aikaan.

Mignon-munalla on myös aina ollut tunnettuja ihailijoita, joista ensimmäinen oli Venäjän tsaari Nikolai II. Hovin pääsiäisen vieton symboleiksi nousivatkin arvokkaat Fabergé-munat sekä Helsingistä kuljetetut Mignon-munat.

Mignon-munien valmistaminen on varsinainen käsityön taidonnäyte, joten Karl Fazer valitsi niitä tekemään tehtaansa tarkka- ja kovahermoisimmat työntekijät. Nykyään linjastolla työskentelee 45 ammattilaista, joiden Mignon-kausi kestää marraskuusta maaliskuulle.

Mignon-munan kuoret ovat aina olleet oikeita. Tuoreisiin kananmuniin porataan timanttikoralla reikä. Pilli imaisee munasta valkuaisen ja keltuaisen, ja ne päätyvät pastöroinnin kautta leipomoihin. Niitä maistellaan sitten muun muassa Fazerin kekseissä.

Mignon-liikenne on vilkasta: Tehtaalle kuljetetaan vuosittain 1,6 miljoonaa tyhjennettyä kananmunaa. Hauras lasti on pakattava huolella, ja munat täyttävät 23 rekallista.

Kuoret sen sijaan pääsevät pesuun ja desinfioitavaksi. Yöksi ne jätetään kuivumaan lämpimään. Onneksi suurin osa tyhjennetyistä munista pysyy ehjinä, mutta jos kuoren aukosta tulee epäsymmetrinen, muna laitetaan syrjään. Ennen pääsiäistä vioittuneet kuoret pääsevät lasten askarteluiloksi päiväkoteihin.

Finska uskrnsna tradicija – više od sto godina staro Fazerovo Mignon jaje

Proizvodnja ovog klasika finske uskrnsne tradicije započela je u Fazerovoj tvornici u Vantai već 1896. godine. Ideju za jaje je Karl Fazer dobio na putu po Njemačkoj. (Drugim riječima, tijekom 2021. godine, Mignon će proslaviti 125. godišnjicu). Mignon nije čokoladno jaje, već delikatesa koja sadrži 52 grama nadjeva od nougat badema. Nougat se sastoji od badema, lješnjaka i kakao maslaca, ali nema ni kap mlijeka!

Mignon na francuskome znači slatko. Mignon jaje jedno je od najprodavanijih uskrnsnih jaja u Finskoj, a oko 1.6 milijuna ih se izrađuje ručno, stavljajući u prave ljuste jajeta! Osim što se jedu kao delicija, Mignonova jaja se i bojuju za Uskrs.

Također je Jaje Mignon uvijek imalo i poznate obožavatelje, od kojih je prvi bio car Nikolaj II. iz Rusije. Vrijedna Fabergéova jaja i Mignon jaja, koja su uvezena iz Helsinkija, postala su simboli njihovih proslava Uskrsa.

Izrada Mignonovih jaja pravo je majstorsko remek-djelo pa je Karl Fazer odabrao za rad u tvornici samo pedantne radnike s preciznim rukama. Danas tvrtka zapošljava 45 profesionalaca čija sezona Mignona traje od studenog do ožujka.

Ljuste Mignon jaja uvijek su bile prave. Dijamantnom bušilicom se u svježim jajima izbuši rupa. Zviždaljka isisava protein i žumanjak iz jaja, a pasterizacijom završavaju u pekarnicama. Zatim se, između ostalog, degustiraju u Fazerovim keksima.

Impresivan je Mignon promet: čak 1.6 milijuna ispražnjenih jaja se svake godine preveze u tvornicu. Krhki teret mora se pažljivo spakirati, a jaja napune i do 23 kamiona.

Ljuste se, s druge strane, mogu prati i dezinficirati. Ostavlja ju se kako bi se osušile preko noći. Srećom, većina ispražnjenih jajašaca ostaje netaknuta, ali ako otvor ljuste postane asimetričan, jaja se ostave po strani. Oštećene ljuste od jajeta se prije Uskrsa prevoze u vrtiće, na radost djece!

Les cloches volantes

Il est demandé aux catholiques de faire le jeûne le jour des Cendres, de ne pas manger du tout ou du moins pas de viandes ainsi que pour le Vendredi Saint...

La France d'aujourd'hui se proclame comme un pays catholique mais en réalité ce n'est pas le cas..

De moins en moins de personnes vont à l'église, il y a de plus en plus d'artistes surtout dans les grandes villes...

Il y a un manque de volonté très présent d'apprendre la foi et les gens respectent de moins en moins les valeurs de la vie.

En gros, pour le Jeudi Saint, les cloches des églises de toute la France cessent de sonner jusqu'à la fin de la messe de Pâques..

On dit à ce moment-là aux enfants que les cloches sont parties à Rome se faire bénir et après la messe de Pâques se remettent à sonner de toute force.. La coutume veut que les parents cachent dans les jardins, les maisons, les appartements des œufs, lapins, cloches en chocolat et qu'au retour de la messe, les enfants partent à la recherche des mêmes.. Une fois trouvés les chocolats leur appartiennent et ils ont droit de commencer à les manger mais qu'après le repas Pasqual..

Pour le repas, on mange dans la tradition des pommes de terre et de l'agneau au four, de la salade, fromage et dessert..

Le lundi de Pâques est un jour férié, mais malheureusement je dois avouer que grand nombre d'habitants de la France ne savent même pas que Pâques se fête le dimanche et non le lundi.

Leteća zvona

Današnja Francuska deklarira se kao katolička zemlja što u suštini više baš i nije. Sve manje ljudi ide u crkvu i po opredjeljenju su ateisti. To se posebno odnosi na velike gradove. Gubi se snaga volje za učenjem vjere jer ljudi gube poštovanje i glavne vrijednosti kršćanske doktrine.

Prvi običaju počinju s Pepelnicom, čistom Srijedom (početak Korizme) kada se posti, manje jede ili uopće ne jede meso. Jednak je običaj i za Veliki petak.

Na Veliki četvrtak prestaju zvoniti zvona na crkvama sve do nedjelje (Uskrsa) nakon mise. Za to vrijeme djeci se govori da su zvona otišla na blagoslov u Rim i da se vraćaju nakon mise kada punom snagom ponovno zvone.

Poznat je običaj da u rano ujutro, dok djeca još uvijek spavaju, roditelji po vrtu, dvorištu, kući ili stanu sakriju čokoladna zvona, čokoladne piliće, čokoladne zečeve, a djeca nakon povratka s mise tragaju za istima. Što nađu, smiju pojesti, ali nikako prije ručka.

Za ručak na uskrsnu nedjelju po tradiciji se jede mlada janjetina s krumpirom, a nakon toga salata, sir i desert.

Λαμπαδα

Το έθιμο της Πασχαλινής λαμπάδας που ανάβουμε το βράδυ της Ανάστασης χρονολογείται από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους. Την εποχή που οι νεοφώτιστοι χριστιανοί βαφτίζονταν το Μεγάλο Σάββατο και την Κυριακή του Πάσχα.

Η λαμπάδα ουσιαστικά αποτελούσε σύμβολο του νέου φωτός του Χριστού, το οποίο επρόκειτο να φωτίσει την ψυχή του νεοφώτιστου.

Ένας άλλος συμβολισμός της Πασχαλινής λαμπάδας είναι ότι αναπαριστά το φως που έφερε στην ανθρωπότητα ο Χριστός, όταν «νίκησε» το θάνατο, και το σκοτάδι, μέσω της Ανάστασης του.

Με το πέρασμα όμως των χρόνων, η χριστιανική Εκκλησία κράτησε μονάχα τον συμβολισμό της λαμπάδας που αφορά στην Ανάσταση του Χριστού, μιας και σταδιακά η σύνδεση της με τη βάπτιση έπαψε να υφίσταται.

Ακόμη και το χρώμα της λαμπάδας έχει, με τη σειρά του, το δικό του ξεχωριστό συμβολισμό.

Καφέ λαμπάδες κρατάμε την Μεγάλη Παρασκευή στον Επιτάφιο, μιας και το χρώμα αυτό συμβολίζει το πένθος των πιστών για τα Πάθη και το θάνατο του Χριστού. Λευκές λαμπάδες είθισται να κρατάμε το Μεγάλο Σάββατο στην Ανάσταση, καθώς το χρώμα αυτό υποδηλώνει τον εορτασμό για τη χαρά της Ανάστασης του Χριστού.

Παράλληλα, η Πασχαλινή λαμπάδα συμβολίζει επίσης και τον ήλιο της Άνοιξης. Το Άγιο φως, με το οποίο την ανάβουμε κατά την Ανάσταση συμβολίζει το φως της γνώσης και της αγάπης.

Lambada – Uskrsna svijeća

Običaj paljena uskrsne svijeće u noći Uskrsa datira iz ranokršćanskog doba kada su novopreobraženi kršćani kršteni na Veliku subotu ili Uskrsnu nedjelju. Svijeća je u suštini bila simbol nove Kristove svjetlosti koja je trebala osvjetliti dušu novih preobraćenika i vjernika. Ona ima još jednu simboliku – svjetlost koju je Krist donio čovječanstvu kada je pobijedio smrt i tamu svojim uskrsnućem. Međutim, tijekom godina, kršćanska crkva zadržala je samo simboliku svijeće u vezi s Kristovim uskrsnućem jer je njezina veza s krštenjem postepeno tijekom vremena prestala postojati.

Još jedna zanimljivost je da boja svijeće ima posebnu simboliku. Smeđe svijeće drže se na Veliki petak, kod Epitafa – Kristovog groba jer ta boja simbolizira tugovanje zbog stradanja i Kristove smrti. Bijele svijeće pale se na Veliku subotu jer ta boja simbolizira proslavu radosti uskrsnuća. Istovremeno, uskršnja svijeća, lambada simbolizira proljetno sunce. Sveti plamen, koji se uzima tijekom Uskrsa, a simbolizira svjetlost znanja i ljubavi.

The oldest Croatian easter egg

The well-known custom of decorating eggs is today closely tied to Easter traditions. However, the practice of decorating eggshells comes from the region of southern Africa, where it evolved some 60000 years ago. Ostridge eggs were decorated until the Middle-Ages (material evidence of this practice has been found throughout Africa, southern Asia, and South America). Thousands of years later, archaeologists discovered eggs made of clay (in the areas of Kiev Russia, Poland, and Scandinavia) that were placed in tombs in the context of inhabited areas.

In the Christian tradition, the egg becomes one of the symbols of the Resurrection. This is the context in which we observe the easter egg found in the medieval archaeological site Gudovac – a fort near the City of Bjelovar. It was discovered in the year 2003 during systematic archaeological excavations, and has been well preserved thanks to the composition of the soil in which it was buried. This soil, wetland sediment, preserved the structure of the eggshell and durability of its coloring. The oldest Croatian easter egg was reconstructed from a total of 148 discovered fragments. It was painted and decorated with a technique that has been preserved to this day as a traditional method of decorating eggs. Motives were drawn on the surface of the egg with a thin rod dipped in melted wax. The egg was then boiled in water, it is assumed, with red onion peel, wood bark, or walnut husks. During this process, the plant pigment colored the egg brown-red, while the drawn motives were isolated thanks to the wax, remaining a natural eggshell color.

The tradition of coloring eggs (decorating easter eggs) had been recorded in this area at least three centuries before the official founding of the City of Bjelovar (18th century). However, this is not the only part of Croatia that upheld the practice – there is also evidence of egg decorating from approximately the same period in the former Republic of Dubrovnik, in the written works of literary author Mavro Vetranović (1482–1575). An easter egg discovered in The Ukraine, in Lvov city, was created in the same time as the one found in Gudovac. For now, these two are the only easter eggs in the European area that set the upper margin for this widespread Easter tradition.

Najstarija hrvatska pisanica

Općepoznati običaj ukrašavanja jaja danas je usko vezan uz uskrсну tradiciju iako ukrašavanje ljuske jajeta potječe s prostora južne Afrike prije otprilike 60000 godina. Sve do srednjeg vijeka ukrašavalo se na ljusci nojevih jaja (pronađeni su materijalni dokazi diljem Afrike, na području južne Azije i u Južnoj Americi), a kasnije imamo pronađenu i arheološku ostavštinu glinenih jaja (područje Kijevske Rusije, Poljske i Skandinavije) koja su se polagala u grobove i pronađena su u kontekstima naselja.

U kršćanskoj tradiciji jaje postaje jedan od simbola uskrsnuća. U tom kontekstu promatramo i pisanicu pronađenu na srednjovjekovnom lokalitetu Gudovac – Gradina nedaleko Bjelovara. Otkrivena je 2003. godine tijekom sustavnih arheoloških istraživanja, a dobru očuvanost možemo zahvaliti sastavu tla u kojem je pronađena. Radi se o močvarnom sedimentu koji je sačuvao strukturu ljuske i postojanost boje. Najstarija hrvatska pisanica rekonstruirana je od ukupno 148 pronađenih ulomaka. Pisanica je bila bojana i ukrašena tehnikom koja se očuvala do danas kao tradicijski način ukrašavanja jaja. Na jajetu su se rastopljenim voskom uz pomoć žice nacrtali motivi, a zatim se kuhalo u vodi, pretpostavlja se, s ljuskom crvenog luka, kore drveta ili ljuske od oraha. Tijekom tog procesa, biljni je pigment obojao jaje u smeđe-crvenu boju, a oslikani motivi ostali su izolirani zbog voska u prirodnoj boji ljuske jajeta.

Tradicija bojenja jaja (ukrašavanja pisanica) na ovim prostorima zabilježena je najmanje tri stoljeća prije službenog osnutka Bjelovara kao grada (18. stoljeće). Podatak o bojanim jajima na teritoriju današnje Republike Hrvatske, iz otprilike istog razdoblja, imamo na prostoru nekadašnje Dubrovačke Republike u pisanim djelima književnika Mavra Vetranovića (1482.–1575.). Pisanica pronađena u Ukrajini, u gradu Lavovu, potječe iz vremena kada nastaje i gudovačka i zasad su to jedine pisanice na području Europe koje postavljaju gornju granicu za ovu široko rasprostranjenu uskrsnu tradiciju.

Easter in Ireland

One of the most important religious dates in the Irish calendar, apart from St Patrick's day, is Easter as we celebrate the resurrection of Jesus and also holds a number of different Irish traditions.

In Ireland preparation for Easter usually starts on the first day of Lent, forty days before Easter Sunday. From the first day of Lent Irish people would stop eating meat but would also quit something they cherish such as favorite food, alcohol, cigarettes and even television.

During the forty days of Lent fish would be eaten each Friday which is usually cooked in a soup. It's a time of self-discipline and a reflection on what Irish people have to be thankful for but also a time for Irish families to be together.

The last week of Lent is the most important part of the fasting period with Palm Sunday being a week before Holy week which sees the bringing of Easter Sunday.

Many family homes would prepare for Easter Sunday by doing what would be better known as "spring cleaning", to prepare the house for blessing by the local priest which is a religious ceremony that dates back hundreds of years.

No outdoor work should take place on Good Friday in Ireland and should be treated as a day of rest and preparation of body and soul for Easter.

On Good Friday people would attend confessions asking for forgiveness, have their hair cut, nails trimmed and would also shop for new clothes to be worn to Easter mass.

Eggs would not be eaten during the time of Lent and would be presented to the Irish household on Good Friday but not eaten until Easter Sunday. Eggs would have been painted with different colors and designs but have been replaced with Chocolate Easter Eggs for the children, with over five million being purchased each year in Ireland.

Holy Saturday would be a day that Irish people take a vow of silence but also attend a special ceremony to have their Holy water blessed but would also attend the Easter Vigil which usually starts at 10 pm with the Church decorated in purple colored banners to celebrate the arrival of the King. All lights in the Church are extinguished at 11 pm with a new flame being presented to the altar of the church which is a Paschal candle, a symbol of the Risen Christ and the celebrations of the Holy Flame.

Easter Sunday in many homes is very similar to any other

Sunday or religious day in Ireland. Families get together dressed in their new clothes and would attend mass together in their local church.

After attending mass on Easter Sunday everyone would make their way back home to start the Easter feast which is usually made up of servings of potatoes, vegetables, meat, stuffing, bread and anything else that makes up a good proper Irish feast.

The Easter Eggs are always presented to the Children after their traditional Irish Easter dinner and can only be given to a child that has not broken the Lent fast and who has also finished eating a full Easter Dinner but from part experience parents usually bend the rules for the children as the fasting is somewhat of a difficult task for a child.

Uskrs u Irskoj

Jedan od najvažnijih vjerskih datuma u irskom kalendaru, uz naravno Dan sv. Patrika, je Uskrs kad slavimo Isusovo uskrsnuće. Slavlje za Uskrs također sadrži niz različitih irskih tradicija. U Irskoj priprema za Uskrs obično započinje prvog dana korizme, četrdeset dana prije Uskrsne nedjelje. Od prvog dana korizme Irci prestaju jesti meso i prestaju konzumirati ili raditi nešto što vole, poput omiljene hrane, alkohola, cigareta pa čak i televizije. Tijekom četrdeset dana korizme svakog petka jede se riba koja se obično kuha u juhi.

Ovo je zapravo vrijeme samodiscipline i promišljanja o onome na čemu su Irci zahvalni, ali i vrijeme zajedništva irskih obitelji, provođenja vremena u krugu obitelji.

Posljednji je korizmeni tjedan najvažniji dio razdoblja posta jer je Cvjetnica tjedan dana prije Velikog tjedna kada dolazi uskrsna nedjelja. Mnoge obitelji pripremaju se za Uskrsnu nedjelju radeći na "proljetnom čišćenju" kako bi pripremile kuću za blagoslov lokalnog svećenika; to je vjerska ceremonija koja datira stotinama godina.

U Irskoj nije dozvoljen rad na otvorenom na Veliki petak. Ovo je dan odmora i pripreme tijela i duše za Uskrs.

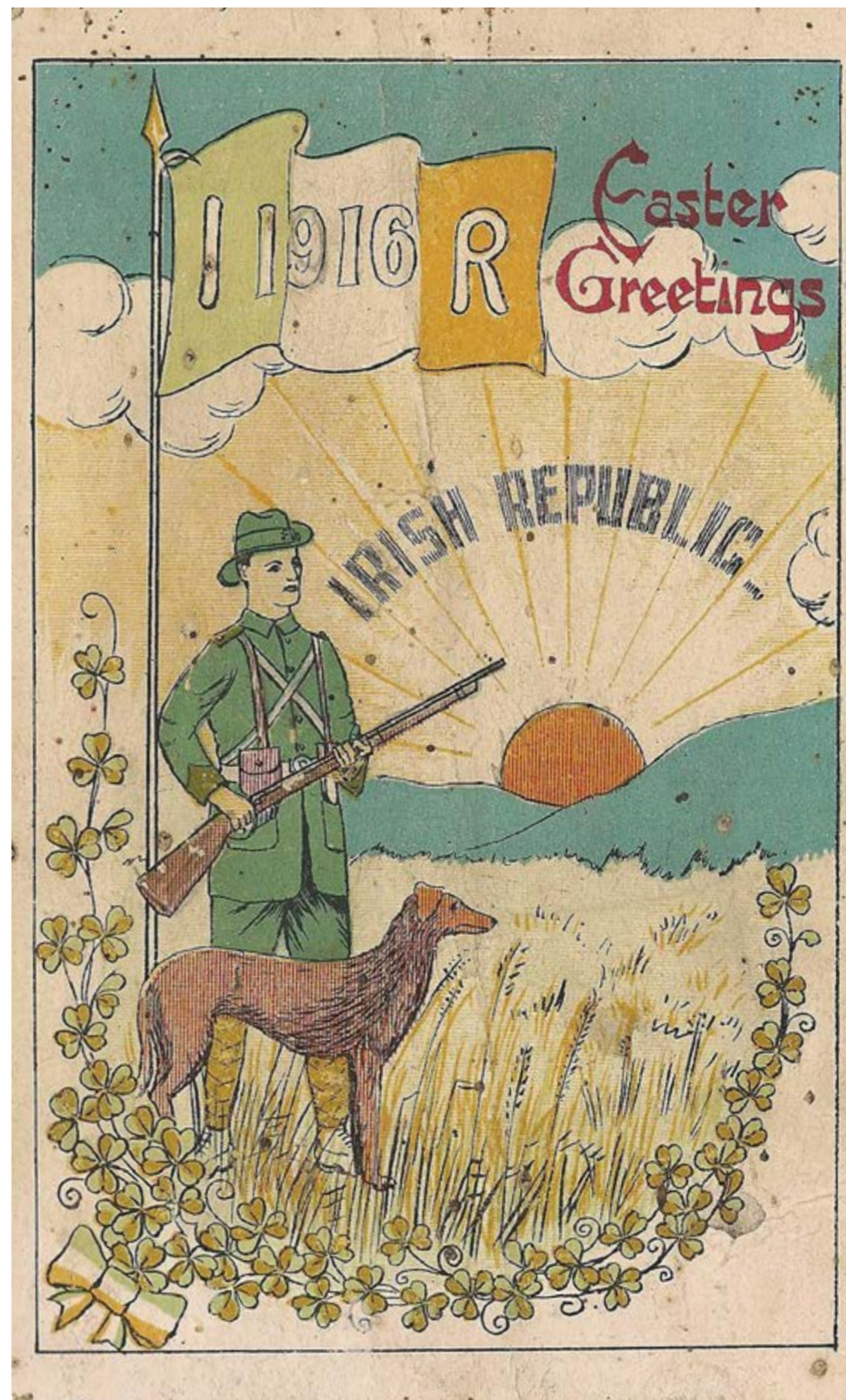
Na Veliki petak ljudi odlaze na ispovijed, posjećuju frizera, podrezuju nokte i kupuju novu odjeću za Uskrsnu misu.

Jaja se ne jedu u vrijeme korizme, poslužuju se tek na Veliki petak, ali ne jedu se do Uskrsne nedjelje. Jaja su obojena različitim bojama i ukrašena raznim dizajnom, ali za djecu se kupuju čokoladna kojih se svake godine u Irskoj proda više od pet milijuna.

Velika subota je dan na koji se Irci zavjetuju na šutnju i nazoče posebnoj svečanosti za blagoslov Svete vode, a onda posjećuju Uskrsno bdjenje koje obično započinje u 22 sata. Crkva je ukrašena natpisima u ljubičastoj boji za proslavu dolaska kralja. Sva se svjetla u Crkvi gase u 23 sata i pali novi plamen na oltaru crkve – pashalna svijeća, simbol uskrsloga Krista i proslave Svetog plamena.

Uskrsna nedjelja u mnogim je domovima vrlo slična bilo kojoj drugoj nedjelji ili vjerskom danu u Irskoj. Obitelji se okupljaju odjevene u novu odjeću i zajedno prisustvuju misi u lokalnoj crkvi. Nakon mise vraćaju se kući i započinju uskrsnu gozbu koja se obično sastoji od porcija krumpira, povrća, mesa, nadjeva, kruha i svega ostalog što čini dobru irsku gozbu.

Uskrsna jaja djeci se uvijek poklanjaju nakon tradicionalne irske uskrsne večere, a mogu se davati samo djetetu koje nije prekršilo korizmu i koje je također završilo s punom uskrsnom večerom, no ovdje su naravno fleksibilni – obično se krše pravila za djecu jer je post pretežak zadatak za dijete. Također se za djecu organizira i tzv. lov na jaja (čokoladna, naravno) kao zabava na Uskrsno jutro.

Uovo di Pasqua al cioccolato e la colomba

Nei tempi moderni in Italia regalare l'uovo di cioccolato è diventata la tradizione, non solo come regalo ma anche come il dolce pasquale. Le uova di Pasqua fatta di vari tipi di cioccolato e di varie grandezze riempiono le vetrine dei negozi e supermercati. Si possono ordinare anche nelle pasticcerie dove si fanno artigianalmente con la decorazione a scelta del cliente inserendo la sorpresa personalizzata per la persona che riceverà l'uovo come regalo di Pasqua.

La tradizione di regalare le uova di Pasqua decorate o incartate con la carta decorata fa parte della tradizione in tutta l'Italia. Importanza di questa tradizione è stata confermata nel 2011 quando in Italia è stato prodotto l'uovo di Pasqua al cioccolato più grande nel mondo. Era alto 10,39 metri e pesava 7200 kg.

La colomba è il tipico dolce pasquale in Italia preparato con gli ingredienti semplici: le uova, la farina, il lievito di birra, lo zucchero e la frutta candita ricoperto con la glassa alle mandorle. È un dolce morbido e aromatizzato.

La forma del dolce simbolizza la pace e lo spirito santo ed è classico dolce dopo il pranzo di Pasqua.

La tradizione di questo dolce pasquale non è molto lunga, ma si è diffusa velocemente in tutta l'Italia ed è diventato un vero e proprio prodotto gastronomico industriale nel periodo di Pasqua.

Čokoladno Uskrsno jaje i Uskrsni kolač golubica – la colomba

U suvremeno doba u Italiji je poklanjanje čokoladnih jaja postao neizostavan uskrsni običaj i neizostavan desert uskrsnog blagdan-skog stola. Izlozi trgovina preplavljeni su čokoladnim jajima raznih veličina i raznih vrsta čokolada. Čokoladna jaja mogu se naručiti u specijaliziranim trgovinama slastica koje ih izrađuju ručno i dekoriraju udovoljavajući željama kupaca. Kupci često ostavljaju poklon iznenađenja, (la sorpresa) koji slastičari stavljaju u čokoladno jaje prilikom izrade za osobu kojoj će čokoladno jaje biti poklonjeno.

Tradicija poklanjanja čokoladnih jaja raznih veličina, omotanih u šarene ukrasne papire ili dekoriranih, karakteristična je za teritorij cijele Italije.

Važnost ove tradicije dokazuje i podatak da je baš u Italiji napravljeno najveće čokoladno jaje na svijetu 2011. Bilo je visoko 10,39 metara, a težilo je 7200 kilograma.

La Colomba (Golubica) je tradicionalni talijanski uskrsni kolač koji se priprema od jaja, brašna, kvasca, šećera i kandiranog voća, a glazura je od badema. Mekan je i aromatičan izvana te sočan iznutra.

Oblik kolača simbolizira mir i Duha Svetog pa je Golubica postala klasičan desert nakon talijanskih ručkova u vrijeme Uskrsa.

Tradicija pravljenja *Colombe* u vrijeme Uskrsa ne seže toliko daleko, već je u povijest ušla, moglo bi se reći, na zahtjev industrije i proširila se po cijeloj Italiji.

Liieldienas

Latviai Velykų laikotarpį vadina „Liieldienas“ – „Didžiąja diena“, „Didžiosiomis dienomis“ – liaudies dainose vartojamais pavasario lygiadieniais. Pagal liaudies tradiciją, Velykos atkeliaavo, kai pirmą kartą šiais metais diena tapo ilgesnė už naktį.

Velykų rytą žmonės atsikėlė prieš kylant saulei ir norėdami gauti sveikatos bei grožio, suskubo nusiprausti veidus pavasarį ar į rytus tekančiame upelyje. Po to sekė viena svarbiausių Velykų veiklų – saulėtekio laukimas būtent tada, kai jis pasirodys arklio rytą. Liv kaimuose rytas prasidėjo paukščių pašaukimu ir pažadinimu, kad jie galėtų apsaugoti žmones nuo blogio ir ligų.

Šiuolaikinėje Latvijoje Velykų šventę sudaro trys ypatingos dienos: Didysis penktadienis, Velykų sekmadienis ir Velykų pirmadienis. Ketvirtadienis prieš tai dar vadinamas Maundy ketvirtadieniu, krikščioniška šventąja diena, tačiau, kaip ir daugelis kitų dalykų, latviai apsisuko, pirmiausia ją pavadino Žaliuoju ketvirtadieniu (tikriausiai iš vokiečių „Gründonnerstag“), bet taip pat šventė kitaip ir supo su savo tradiciniais mitais bei įsitikinimais.

Daugelis latvių ne tik laikosi krikščionių bažnyčios praktikos, bet ir laikosi senesnių ikikrikščioniškų tradicijų sveikinti gamtos atgimimą ir pavasario atėjimą. Žmonės spalvina velykinius kiaušinius, dalyvauja tradicinėse sūpynėse ir kitoje veikloje.

Pagrindinis bet kokios šventės Latvijoje komponentas – maistas. Anksčiau kiaušiniai įvairioms tautoms buvo gyvybės simbolis, o ir latvių pavasario lygiadienio tradicijose jiems buvo suteikta ypatinga vieta. Žinoma, kad pavasarinio pavasario ar Velykų metu maisto parduotuvėse trūksta kiaušinių, todėl jie taupomi kurį laiką prieš Velykas. Daugelis šeimų per Velykas vis dar verda ir valgo savo namų spalvotus kiaušinius. Artėjant Velykoms kiaušiniai buvo nudažyti svogūnų odelėmis, rugių ugliais, ramunėlių ar šieno išpjovomis ir papuošti raižiniais. Tai nėra toks senas paprotys, bet mūsų laikais labai populiarus. Kiaušiniai duodami sūpuoklėms, o kiaušiniai sumušami, kad pamatytume, kuris iš jų išgyvena skilinėjimą, nes, kaip tikima, tas, kurio kiaušinio lukštas buvo stipriausias, gyvens ilgiau. Kitas kadaise populiarus velykinis maistas – daiginti grūdai – šiandien ant stalo nebesirodo kaip šventinis delikatesas, o naudojamas kaip dekoras.

Veliki dan

Latvijci/Lettonci zovu uskrnsni period „Liieldienas“ – Veliki dan – naziv koji se koristio u narodnim pjesmama za proljetnu ravnodnevnicu. Prema folklorističkoj tradiciji, Uskrs je stigao kada je dan bio duži od noći prvi put u godini. Ljudi su na uskrsno jutro ustajali prije izlaska sunca kako bi zadržali zdravlje i ljepotu. Žurili su oprati lice u izvoru ili potoku koji je tekao prema istoku. Nakon toga, slijedila je jedna od najvažnijih uskrsnih aktivnosti – čekanje izlaska sunca točno na proljetni ekvinočij. U selima je jutro započinjalo pozivom i pjevom ptica koje su štitile ljude od zla i bolesti.

U suvremenoj se Latviji uskršnji blagdan sastoji od tri posebna dana: Velikog petka, Uskrsa i Uskrsnog ponedjeljka. Četvrtak, koji je znan kao Veliki četvrtak i svet je u kršćanskom životu, Latvijci zovu Zeleni četvrtak. Slavi se drugačije i u skladu s njihovim tradicionalnim mitovima i vjerovanjima. Mnogi Latvijci slave pretkršćansku ostavštinu poput ponovnog rođenja prirode i slavlja dolaska proljeća. Ljudi bojažu pisanice, ljuļaju se na tradicionalnim ljuļjačkama i imaju ostale aktivnosti.

Glavna komponenta bilo koje proslave u Latviji je hrana. U prošlosti su jaja ljudima bila simbol života, a u vrijeme proljetnog ekvinočija imala su posebno mjesto i ulogu. U vrijeme proljetnog solsticija ili Uskrsa, poznato je da u trgovinama ponestane jaja pa se spremaju za vrijeme prije Uskrsa. Mnoge obitelji kuhažu jaja i jedu pisanice za Uskrs. Čekajući Uskrs, jaja su obojena ljuskom luka, mladica raži, kamilicom i sijenom, a ukrašavala su se „ogrebotinama“. To nije toliko stari običaj, ali je i danas veoma aktualan. Jaja su se darivala za ljuļanje i tucalo se njima. Prema vjerovanju, onaj čija je ljuška pisanice najjača, živjet će duže. Popularna hrana je kruh od prokljalog žita koji se danas više ne pojavljuje na stolu, nego se koristi kao dekor.

Lietuviški margučiai: Tradicijos, Marginimas, Žaidimai, Margučių ridenimas

Margučiai siejami su Velykomis, tačiau kiaušinių dažymo paprotys Lietuvoje atsirado dar iki krikščionybės laikų. Lietuviai jaučia intuityvią pagarbą tradicijai, todėl margintojas prisimena ir atkartoja tai, ką matęs vaikystėje iš senelių. Lietuviški margučiai yra išlaikę tradicinius raštus, kuriuos galima rasti ant verpstės ir audimo raštuose. Nors margučiai yra vieni trapiusių liaudies meno dirbinių, Lietuvos muziejuose saugomos trys margučių kolekcijos, siekiančios dar ir XIX a.

Margučiai Lietuvoje daromi dvejopu būdu: išbraižant raštus vašku arba skutinėjant nudažytą kiaušinio paviršių. Vašku kiaušinius dažniausiai išrašydavo moterys, o skutinėdavo vyrai. Įvairiems Lietuvos etnografiniams regionams būdingos tam tikros spalvos (šviesios, tamsios, pilkos) ir marginimo būdas (išpiešimas vašku ar skutinėjant). Esama regionų, kur margučiai marginami mišriomis technikomis ir spalvomis.

Lietuvoje margučiais ne tik puošiamas šventinis Velykų stalas – jie dovanojami svečiams ir artimiesiems, dažniausiai vaikams. Populiarūs margučių daužymo ir ridenimo žaidimai.

Tai populiariausias Velykų žaidimas, kurį galima žaisti lauke ar namuose. Kiaušiniai ridenami mediniu loveliu, o žaidimo tikslas – surinkti kuo daugiau kiaušinių. Žaidėjai iš eilės ridena po vieną kiaušinį. Jeigu išridentas margutis paliečia kitą, žaidėjas gali pasiimti juos abu ir ridenti dar sykį. Kai lieka tik du žaidėjai, tas, kuris pataiko į kito nuridentą margutį, jį pasiima. Bet jei nepataiko, abu margučiai atitenka pirmam žaidėjui, kuris laimi žaidimą.

Litavske pisanice

Pisanice tradicionalno čine dio Uskrsa, no tradicija bojenja jaja u Litvi se javlja i prije dolaska kršćanstva. Litavci vrlo poštuju svoju tradiciju pa se tako osoba koja ukrašava jaja prisjeća i ponavlja ono što je vidjela u djetinjstvu kod bake i djeda i nastoji to prenijeti na jaja koja ukrašava. Litavske pisanice tradicionalno sadrže motive koji se mogu vidjeti na preslicama ili na uzorcima tkanina ručne izrade. Iako su pisanice najosjetljivija vrsta narodne likovne umjetnosti, litavski muzeji u svojim fondovima čuvaju tri zbirke pisanica iz 19. stoljeća.

U Litvi se pisanice ukrašavaju na dva načina: voskom ili rezbarenjem već obojenog jajeta. Motive s voskom najčešće su izrađivale žene, a rezbarenjem su se bavili muškarci. Kada je riječ o bojanju, u nekima litavskim regijama rasprostranjenije su svjetlije, a u nekima tamnije boje. Isto tako je i kod načina ukrašavanja – u pojednim litavskim regijama dominira ukrašavanje voskom, a u drugima rezbarenjem. No, postoje i regije u kojima se načini ukrašavanja i bojenja miješaju.

Pisanice su u Litvi ne samo ukras uskrasnog stola, nego i poklon koji se daruje bližnjima, gostima, a najčešće djeci. U Litvi su popularne igre s jajima kao udaranje jajetom o jaje te kotrljanje jaja.

Kotrljanje jaja je najpopularnija uskrsna igra koja se može igrati i na otvorenom i u zatvorenom. Jaja se kotrljaju niz mali drveni žlijeb. Igrači redom stavljaju po jaje u žlijeb i ako to jaje pogodi drugo jaje, taj igrač uzima svoje jaje i jaje koje je pogodio te kotrlja oba jajeta još jednom. Kada ostanu samo dva igrača, onaj čije jaje pogodi jaje prvog igrača uzima oba jajeta i pobjeđuje. No, ako jaje tog igrača ne pogodi jaje prvog igrača, oba jajeta dobiva prvi igrač i pobjeđuje u igri.

Emaischen & Péckvillercher

Den Ursprung vum Numm "Emaischen" kënnt vum Emmaus. Emmaus heescht "waarme Fréijoer" a war e vergläichend gemeinsamen Uertsnumm oder Nummzousaz an der Zäit vu Christus. Geméiss dem Evangelium vum Lukas sollen d'Jünger vu Christus de Christus viru senger Operstéiung begéint während hirer Wanderung vu Jerusalem op Emmaus, eng Maartstad a Palestina, awer hien net direkt unerkannt hunn. Eréischt wéi hien d'Brout beim Iessen gebrach huet, hunn se hien erëm erkannt an déi gutt Neigkeet un déi aner Jünger bruecht. Fir des "Reunioun" ze feieren, gëtt d'Emaischen op Ouschterméindeg ofgehalen. Wéi och ëmmer, d'Poteren aus Lëtzebuerg hunn hir Bridderlechkeet deselwechten Dag mam Emmaus Maart gefeiert. Dëst huet eng Verbindung tëscht der biblescher Rees op Emmaus a Keramik erstallt.

Bei Geleeënheet vun dësem Ouschterfest hunn d'Potter och speziell keramesch Vullepäifen ze verkafen ugebueden. Si gi populär als "Péckvillercher", "Léinefässercher", "Spriddelcher" oder "Freieschtasen" bekannt. An de leschte Joeren hu Péckvillercher aus anere Materialie wéi Porzellan, Putz vu Paräis oder och Glas ëmmer méi dacks opgedaucht. De Péckvillchen fänkt un: Ëmmer méi aner "Museksdéieren" ginn verkaaft, op déi Dir souguer bis zu zwou Oktaven flüstere kënnt.

Emaischen & Péckvillercher

Podrijetlo imena *Emaischen* potječe od riječi Emmaus. Emmaus znači „vruće vrelo“ i bilo je uobičajeno ime mjesta u Kristovo vrijeme. Prema Lukinom evanđelju, Kristovi su učenici trebali upoznati Krista prije njegova uskrsnuća tijekom njihova putovanja iz Jeruzalema u Emmaus, selo u Palestini, ali nisu ga odmah prepoznali. Tek kad je za večerom slomio kruh, ponovno su ga prepoznali i donijeli radosnu vijest ostalim učenicima. U znak proslave ovog „ponovnog susreta“, *Emaisch* će se održati na Uskrsni ponedjeljak. Međutim, keramičari iz Luksemburga proslavili su svoje bratstvo istog dana osnovavši selo Emmaus

To je uspostavilo vezu između biblijskog putovanja u Emmaus i keramike. Povodom ovog uskrsnog blagdana, lončari su na prodaju ponudili i posebne ptice koje sviraju kad se u njih upuhuje zrak. U narodu su poznati kao „Péckvillercher“, „Léinefässercher“, „Spriddelcher“ ili „Freieschtasen“. Posljednjih godina sve se češće pojavljuju takve ptice od drugih materijala poput porculana, gipsa ili čak stakla. Započinje doba *Peckvillchen* ptica: prodaje se sve više i više „glazbenih životinja“ na kojima možete odsvirati i čak do dvije oktave.

Húsvét

A magyar hímes tojás hagyománya ezer éves múltból érekezett hozzánk, az ősi kultikus jelek, a régi magyar élet és hitvilág fontos mozzanatait tükrözi. A díszítési motívumok tájegységenként eltérőek, de alapvetően az alábbi csoportokba sorolhatóak.

Karcolt tojás (legősibb): A növényi anyagban megfestett tojásra éles szerszámmal - kés, üvegdarab, tű, szeg – karcolják a mintát.

Írott tojás: A magyarság körében legelterjedtebb díszítő mód. Írókával, meleg vízrel írják a mintát a tojásokra és utána mártják festékbe. Ha megfestődött, a festőlével együtt felmelegítik, így a víz leolvad. Puha ruhával letörlik, szalonnabőrrel fényesítik.

Pingált tojás: A tojásokra vékony ecsettel festik a díszítményeket.

Berzselt tojás: A tojásokra vizes növényi leveleket simítanak, szorosan bekötik nylonharisnya darabba vagy gézbe és festékfürdőbe mártják. A kész tojásokon ott marad világosan a levél helye. A húsvéti tojás az ősi termékenység, az újjászületés jelképe.

Uskrs

Nasljeđe mađarskih uskrsnih jaja je iz tisućljetne prošlosti. Odražava bitne značajke iz drevne kulture te iz mađarskog načina života i svijeta religije. Motivi se razlikuju ovisno o geografskom području, ali se općenito mogu ubrojiti u sljedeće skupine:

“Karcolt tojás” (najstarije): Na jaja koja su se obojila u biljnoj boji, a pomoću oštih predmeta (nož, komadić stakla, igla, čavao) urezuje se motiv.

”Írott tojás”: Najraširenija tehnika ukrašavanja. Uz pomoć u tu svrhu izrađenog alata, motivi se iscrivaju vrućim voskom i nakon toga uranjaju u boju. Zatim se sve zajedno zagrijava tako da se vosak otopi. Jaja se mekanom krpom prebrišu i premažu s kožom od slanine kako bi dobila sjaj.

“Pingált tojás”: Motivi se na jaja nanose pomoću tankog kista.

“Berzselt tojás”: Na jaja se priljube vlažni listići i čvrsto se zavežu nježnom tkaninom. Tako pripremljena jaja uranjaju se u boju. Na gotovim jajima ostaje otisak lista.

Uskrsno jaje je simbol plodnosti i novog rođenja.

Easter traditions in Malta

Traditions represent a critical piece of our culture. They help form the structure and foundation of our families and our society. They remind us that we are part of a history that defines our past, shapes who we are today and who we are likely to become. Once we ignore the meaning of our traditions, we're in danger of damaging the underpinning of our identity.

Easter Tradition in Malta is one of the best times to visit the island. It is a time of festivals, processions, passion plays and more.

Figolla

In Malta, Figolla is baked during Holy Week in the Catholic denomination of Christianity, and given to children/close family or friends to be eaten on Easter Sunday. Some Maltese villages have a tradition where the Figolli are blessed by a priest in the Piazza outside the church along with modern chocolate Easter Eggs.

Figolla is a Maltese pastry stuffed with amarzipan-like filling and served as an Easter sweet. These are often shaped like hearts, crosses, stars, fish, any symbol which links to Christianity, particularly Catholicism, but in modern times these can be shaped into anything the person you give one to is passionate about.

Uskršnja tradicija na Malti

Tradicije predstavljaju ključni dio malteške kulture. One pomažu formirati strukturu i fundaciju naših obitelji i društva. One nas podsjećaju da smo i sami dio povijesti koja definira našu prošlost, oblikuje tko smo danas i što želimo postati. Jednom kad ignoriramo naše tradicije, u opasnosti smo od oštećenja i potkopavanja našeg identiteta. Vrijeme Uskrsa na Malti među najboljim je dijelovima godine za posjet otoku. To je vrijeme festivala, procesija, pasijskih predstava i mnogo drugih događanja.

Od mnogo tradicija za uskršno vrijeme, jedna od najpoznatijih je izrada Figolle. Figolla je malteški kolač punjen marcipanom i poslužuje se kao desert. Često ima oblik srca, križa, ribe, bilo kojeg simbola koji se povezuje s kršćanstvom, posebno katolicizmom. Ipak, u modernim vremenima može biti i drugih oblika, ovisno o tome tko ih izrađuje. Ona se peče tijekom Velikog tjedna i daje se djeci, bližnjima u obitelji ili prijateljima da se pojede na nedjelju kada je Uskrs. Neka malteška sela imaju običaj nositi Figolle na trgove izvan crkve kako bi ih svećenici blagosloveli. Uz njih, nose i moderna čokoladna jaja.

Passtakken

Nederland kent een tal van interessante paastradities. Van het aansteken van vreugdevuren, eieren zoeken op 1e paasdag, tot het uitvoeren van de Matthäus Passion, een beroemde compositie van J.S. Bach, uitgevoerd op veel locaties in Nederland rond deze feestdag.

Een traditie die in Nederland zowel binnenshuis, als op openbare plaatsen veel voorkomt, zoals winkels, musea of openbare instellingen, en erg populair is, is het versieren van paastakken.

Paastakken is een arrangement dat bestaat uit takken van wilgen of hazelaars in een vaas. Ze horen al kleine knopjes of bladeren te hebben. Een perfecte plek voor de paastakken is een prominente plek in huis, zoals op de eettafel of op een mooie kast.

De takken worden vervolgens versierd met allerlei verschillende soorten ornamenten. Vooral met kleine paaseieren die in pastelkleuren zijn geverfd, maar ook met chocolade-eieren, kippen-, konijntjes- of vlinderfiguurtjes, kleurrijke veren, glinsterende parels, poppetjes die kleine jongens en meisjes voorstellen in kleurrijke kleding, kleine spiegels, bellen of kleine koekjes. En dat alles wordt meestal afgemaakt met kleurrijke strikken.

De manier waarop paastakken worden versierd, hangt volledig af van de persoonlijke smaak. Maar wat al deze decoraties met elkaar verbindt, is dat ze het nieuwe leven en verandering symboliseren.

Hoewel de traditie van het decoreren van paastakken relatief nieuw is en pas sinds de jaren zeventig in Nederland aanwezig is, is de oorsprong een paar duizend jaar oud. Het is afkomstig van Kelten en de oude Germaanse stammen die bomen aanbaden als een symbool van het leven. Ze schreven hen goddelijke macht toe. Die stammen bouwden ook heiligdommen naast de bomen waar ze offers brachten en baden.

Met de komst van het christendom werd het symbool van het kruis verbonden met een boom. Kruisbeelden werden op de bomen geplaatst en de afbeeldingen van Christus werden in hout en takken gegraveerd. Onder invloed van het wederopstandingsverhaal verandert het kruis in een boom gemaakt van groene componenten gevuld met knoppen en bladeren in de volkskunst.

Het kruis verandert, van het object waarop Christus stierf, in de levende boom die hoop biedt op overleven en leven na de dood. Het is het begin van de wederopstanding, van hoop en nieuw leven. Terwijl de boom het uithoudingsvermogen van het leven symboliseert (*Arbor vitae*).

Deze christelijke symboliek van wederopstanding werd later in verband gebracht met het gekiemde hout dat het einde van de

winter en het begin van het nieuwe seizoen aangeeft – de lente. De natuur is wakker, en daarmee het nieuwe leven. Deze symboliek wordt nog meer benadrukt door eieren, de kip, en andere paasymbolen aan de takken toe te voegen.

Vroeger, toen deze paastraditie begon, versierden mensen de hele boom. Die gewoonte komt eigenlijk uit dezelfde traditie voort als het versieren van de kerstboom.

De koningin van het Verenigd Koninkrijk, Victoria, wiens echtgenoot en moeder oorspronkelijk uit Duitsland kwamen, begon in de 19e eeuw in haar land met het versieren van de kerstboom. Maar al snel begon ze dezelfde traditie ook met Pasen.

Zo komt de gewoonte van paastakken decoreren dus oorspronkelijk vanuit Duitsland en Oostenrijk naar Nederland, maar door Britse invloeden.

Ongeveer honderd jaar nadat koningin Victoria die nieuwe trend introduceerde in de paastradities, wordt het ook in Nederland behoorlijk populair. Met de moderne manier van leven wordt het decoreren van de takjes in plaats van de hele boom echter een meer praktische oplossing.

Een arrangement gemaakt van verse takken versierd met kleurrijke eieren, kippen- en veren, wordt het teken van de lente, de ontwakende natuur, het nieuw leven, de levenslust en het optimisme.

Het is dus geen verrassing dat deze mooie traditie van het vieren van de lente en de natuur in Noord-Europa, ook zijn weg vindt naar de Nederlandse huiskamer.

Uskrsno drvce – Passtakken

Nizozemska u svojoj tradiciji ima više zanimljivih uskrsnih običaja poput paljenja krijesova, potrage za skrivenim pisanicama i čokoladnim zečićima na uskrsno jutro ili izvođenja „Muke po Mateju”, poznatog glazbenog djela J. S. Bacha, koji se održavaju na mnogim lokacijama u Nizozemskoj ususret ovom blagdanu.

No, običaj koji je svakako sveprisutan, kako u nizozemskim domovima, tako i na mnogim javnim mjestima poput trgovina, muzeja te raznih institucija, je kićenje uskrsnog drvca (*passtakken*).

Uskrsno drvce zapravo je aranžman sastavljen od granja vrbe ili lijeske koji se postavlja na neko istaknuto mjesto u domu, poput blagovaonskog stola ili komode. Idealno je ako grančice već počinju pupati ili imaju tek izrasle zelene listiće na sebi.

Grane se zatim dekoriraju najrazličitijim ukrasima. Od malenih pisanica u pastelnim bojama, čokoladnih jaja, figurica pilića, zečića ili leptira, raznobojnog perja, sjajnih perlica, lutkicama djevojčica i dječaka obučenih u šarenu odjeću, sitnim zrcalima, zvončićima ili malenim keksima. Čitav aranžman može se zatim još dodatno ukrasiti raznobojnim trakama i mašnjama.

Način ukrašavanja prepušten je osobnom ukusu, no poveznica svim ovim ukrasima je da simboliziraju novi život, promjenu i obnovu.

Iako je tradicija dekoriranja uskrsnog drvca nešto novijeg datuma, te se na području Nizozemske može pratiti od 70-ih godina 20. stoljeća, njeno podrijetlo staro je nekoliko tisućljeća. Svoje korijene vuče još od Kelta i starih Germana koji su štovali drveće kao simbol života. Često su im pripisivali božanske moći te su uz njih izrađivali svešta pokraj kojih su polagali žrtve i molili.

Dolaskom kršćanstva, simbol križa počinje se povezivati s drvetom. Raspela se vješaju o stabla, a Kristove slike urezuju u grane i debela. Pod utjecajem priče o Uskrsnuću, križ se u narodnoj umjetnosti preobražava u stablo propupalih i procvjetalih zelenih grana.

Raspelo se od predmeta na kojem je Krist umro transformira u živo drvo koje pruža nadu u preživljavanje i život unatoč smrti, a simbolizira uskrsnuće, nadu i novi život. Stablo postaje nosilac te simboli zira životnu borbu (*Arbor vitae*).

Ova kršćanska simbolika uskrsnuća povezuje se s propupalim drvetom koje nagoviješta završetak zime te početak proljeća. Priroda se budi, a s njom i novi život. Dodajući na prolistale grančice pisanice, piliće i ostala uobičajena uskrsna obilježja, ova simbolika dodatno se naglašava.

U začecima ove uskrsne tradicije, ukrašavalo se čitavo drvo. Čini se kako ovaj običaj proizlazi iz iste tradicije kao i kićenje božićnog drvca. Naime, engleska kraljica Viktorija, čiji su majka i suprug bili porijeklom iz Njemačke, u 19. stoljeću uvodi kulturu ukrašavanja božićnog drvca u Veliku Britaniju. No, uskoro ga počinje ukrašavati i za Uskrs.

Tradicija kićenja uskrsnog drvca tako u Nizozemsku dolazi izvorom s prostora Njemačke i Austrije, no posredstvom engleskih utjecaja.

Stotinjak godina nakon što kraljica Viktorija uvodi ovaj trend u uskrsne običaje, on postaje popularan i u Nizozemskoj. No, s modernim načinom života, svežanj grančica kao praktičnije rješenje zamjenjuje uskrsno drvce.

Svježe propupale grane ukrašene šarenim jajima, ljupkim pilićima te raznobojnim perjem tako postaju nagovještaj proljeća, buđenja prirode, novoga života, poleta i optimizma. Stoga ne čudi kako ova tradicija unošenja probuđene prirode koja nagoviješta proljeće u nizozemske domove postaje omiljenim običajem na europskom sjeveru.

Osterbrunnen in der fränkischen Schweiz

In rund 200 Orten der Fränkischen Schweiz sind von Karfreitag bis etwa 2 Wochen nach Ostersonntag hunderte Brunnen mit Tausenden buntbemalter Eierschalen, mit Blumen, Kränzen und Girlanden geschmückt. Ein Brauch, der hier über 100 Jahre alt ist. Ein „durchschnittlicher“ Osterbrunnen in der Fränkischen Schweiz umfasst etwa 80 laufende Meter Girlandenschmuck (aus Fichtenzweigen gebundene Bögen) und 1800–2000 bemalten Eierschalen. Hauptgrund für das Schmücken der Brunnen und Quellen zur Osterzeit ist vor allem in der Bedeutung des Wassers für die Existenz von Leben schlechthin – vor allem für die wasserarme Hochebene der Fränkischen Schweiz. Speziell dem Osterwasser schrieb der Volksmund früher außerdem besondere Wirkung zu. Kinder, mit frisch geweihtem Wasser an Ostern getauft, sollten besonders klug werden. Das Trinken von Osterwasser schützt gegen Krankheiten, das Osterwasser im Haus verspritzt, hält Ungeziefer fern. Und manches Mal kann man in den frühen Morgenstunden des Ostersonntags noch junge Mädchen sehen, wie sie „verstohlen“ in den Osterbrunnen blicken. Hier sehen sie dann das Gesicht ihres künftigen Ehemannes. Eine zeitliche Fixierung des Osterbrunnenschmückens ist nicht genau möglich. Mündliche Überlieferungen datieren den Brauch in den Anfang des 20. Jahrhunderts zurück. Das Schmücken des Osterbrunnens beginnt zunächst mit dem Säubern der Anlage, dem so genannten „Brunnen fegen“. Übt diese Tätigkeit früher nur die jungen Männer aus, so tun dies heute entweder die den Brunnen schmückenden Frauen oder deren Ehemänner. Danach wird der Brunnen geschmückt, im Volksmund spricht man dabei vom „Brunnen putzen“. Als Schmuck dienen ausgeblasene und das Jahr über gesammelte komplette Eierschalen, die einfarbig oder auch künstlerisch bemalt oder verziert sind. Zum Schmuck des Brunnens gehören weiterhin einzelne oder büschelweise gebundene Papierbänder, die so genannten „Pensala“ und Girlanden aus Fichtenzweigen, um den Brunnen gewunden oder zu Gerüsten und Kronen geflochten. In vielen Orten ziert zusätzlich echter Blumenschmuck die Osterbrunnen.

Uskrsni bunari u Franačkoj Švicarskoj

U oko 200 mjesta Franačke Švicarske od Velikog petka do otprilike dva tjedna iza Uskrsa stotine je bunara ukrašeno tisućama šarenim obojenih jaja, cvijećem, vijencima i girlandama. To je običaj star više od 100 godina. „Prosječni“ uskrsni bunar u Franačkoj Švicarskoj sastoji se od oko 80 metara dugačke ukrasne girlande (koja je sačinjena od povijenih grana smreke) i od 1800 do 2000 obojenih jaja. Glavni razlog za ukrašavanje bunara i izvora u vrijeme Uskrsa nalazi se upravo u značaju vode za postojanje života – prije svega za visoravan Franačke Švicarske koja je siromašna vodom. Osim toga u narodnoj je predaji baš uskrsnoj vodi pripisivano posebno djelovanje. Vjerovalo se da će djeca krštena svježe posvećenom vodom na Uskrs biti posebno pametna te da ispijanje uskrsne vode štiti od bolesti, a prskanje uskrsne vode po kući odvraća štetočine. Ponekad u rano uskrsno jutro još uvijek možemo vidjeti mlade djevojke kako potajno gledaju u uskrsni bunar. U njemu bi trebale vidjeti lice svog budućeg muža. Nije moguće točno odrediti vrijeme nastanka običaja ukrašavanja uskrsnih bunara. Prema usmenoj predaji taj običaj datira s početka 20. stoljeća. Ukrašavanje uskrsnog bunara počinje njegovim čišćenjem, takozvanim „metenjem bunara“. Prije su tu dužnost vršili samo mladi muškarci, a danas to rade žene koje ukrašavaju bunar ili njihovi supruzi. Nakon toga slijedi ukrašavanje bunara, a u narodnom govoru kaže se da je to „čišćenje bunara“.

Za ukras služe ispuhana jaja koja se prikupljaju cijele godine i oboje u jednu boju ili se umjetnički oslikavaju i ukrašavaju. U ukras bunara ubrajaju se i pojedinačne ili u snop povezane papirnatih vrpce koje tamošnji mještani nazivaju „Pensala“ te girlande od grana smreke koje se pletu oko bunara ili se njima oblikuju razne konstrukcije ili krune. U mnogim mjestima uskrsne bunare dodatno krase i pravi cvjetni nakit.

Palma wielkanocna

Palma wielkanocna nawiązuje do tradycji i religii. To liśćmi palmowymi tłum witał Jezusa wjeżdżającego do Jerozolimy. W Polsce palmę wykonuje się najczęściej z gałązek wierzbowych oraz tych, które są zielone wczesną wiosną (np. bukszpan) oraz innych dodatków.

Palma wielkanocna jest symbolem zmartwychwstania i nieśmiertelności duszy, zwycięstwa, ale także symbolem męki oraz odkupienia. Tydzień przed Niedzielą Wielkanocną w Niedzielę Palmową wierni idą poświęcić palmy do kościoła. Tradycja święcenia palm sięga w Polsce XI wieku, choć sam zwyczaj ich przygotowania jest znacznie starszy.

Współcześnie palma wielkanocna jest postrzegana przede wszystkim jako element tradycji oraz dekoracja. Dawniej wierzono, że jeśli domownicy mają poświęconą palmę, nic złego im się nie stanie. Palma chroni przed nieczystymi mocami nie tylko ludzi, ale także zwierzęta.

Palma wielkanocna ma być kolorowa jak wiosna. Ma też dawać nadzieję, bo nadzieja rodzi się wiosną, jak przyroda budzi się do życia. Rdzeniem palmy może być prosty patyk. W palmie znajdują się nie tylko gałązki wierzby z rozwiniętymi kotkami. Kto chce ją sam zrobić, może przystroić ją bukszpanem, żonkilami, krokusami, gałązkami malin oraz iglaków, a także suszonymi kwiatami, kłosami, trawami. Palmę można przyozdobić bibułą, a nawet wstążkami.

Palmy nie wolno wyrzucić na śmietnik po świętach wielkanocnych, bo może to sprowadzić nieszczęście na domowników. Kto już jej nie chce, powinien ją spalić albo zanieść do kościoła i dać księdzu.

Uskrsna palma

Uskrsna palma odnosi się do tradycji i religii. Upravo je s palmim grančicama množstvo dočekalo Isusa prilikom ulaska u Jeruzalem. U Poljskoj se palma najčešće izrađuje od grančica vrbe i onih grana koje su u rano proljeće zelene (npr. šimšir) te drugih dodataka. Današnje palme različito se izrađuju u raznim regijama Poljske.

Uskrsna palma simbol je uskrsnuća i besmrtnosti duše, pobjede, ali isto tako simbol mučeništva i otkupljenja. Na Cvjetnicu, tjedan dana prije Uskrsa, vjernici odlaze posvetiti palme u crkvu. Tradicija blagoslova palmi u Poljskoj datira iz 11. stoljeća, iako je sam običaj njihove pripreme puno stariji.

Danas se, prije svega, na uskrsnu palmu gleda kao na ukras i element tradicije. Prije se vjerovalo da se kućanstvu koje ima blagoslovljenu palmu ništa loše neće dogoditi. Palma štiti od nečistih sila ne samo ljude, već i životinje.

Uskrsna palma trebala bi biti šarena poput proljeća. Također bi trebala buditi nadu jer nada se rađa u proljeće, baš kao što priroda oživljava. Osnova palme može biti jednostavan štap. Osim vrbovih grana, na palmi se mogu nalaziti različite biljke kao što su šimšir, narcis, šafran, grančice maline, četinjače, kao i suhi cvjetovi, klasje i trava. Palma može biti ukrašena i krep papirom te vrpčama.

Palmu se ne smije baciti u smeće nakon Uskrsa jer se vjeruje da to može donijeti nesreću ukućanima. Tko je više ne želi, treba je spaliti ili odnijeti u crkvu i dati svećeniku.

Tradições da Páscoa em Portugal

Há muitos anos, numa aldeia portuguesa, a jovem Mariana sonhava casar e rezou a Santa Catarina, que a atendeu, trazendo-lhe dois jovens e belos pretendentes: um fidalgo rico e um lavrador pobre.

Enquanto rezava sobre qual seria a sua escolha, Amaro, o lavrador pobre, bateu-lhe à porta e pediu-lhe uma resposta até ao Domingo de Ramos seguinte. No mesmo dia, o fidalgo rico apareceu e pediu-lhe também uma resposta. Mariana não sabia qual deles escolher.

No Domingo de Ramos, Mariana foi avisada de que o fidalgo e o lavrador travavam uma luta de morte. Quando chegou ao local, pediu novamente ajuda a Santa Catarina e da sua boca saiu o nome de Amaro.

Na véspera do domingo de Páscoa, Mariana estava atormentada, pois dizia-se que o fidalgo iria aparecer para matar Amaro durante o casamento. Rezou a Santa Catarina, que desta vez lhe sorriu. Na manhã seguinte levou flores ao seu altar e quando chegou a casa estava um grande bolo com ovos inteiros, rodeado das flores que Mariana deixara no altar. Correu de felicidade para casa de Amaro e encontrou-o na estrada, dizendo que também ele tinha sido agraciado com um bolo igual. Pensando que era um gesto de aceitação do fidalgo, foram visitá-lo, mas este também tinha recebido um bolo com flores e ovos. Mariana atribuiu esta dádiva a Santa Catarina.

Este bolo tem o nome de foliar (palavra derivada de “flores”) e simboliza a amizade e a reconciliação, mas também a abundância no fim do longo jejum praticado durante toda a quaresma.

Uskrsne tradicije u Portugalu

Uskrs predstavlja simbol proljetnog festivala koji je karakterističan povezanošću srodstvenih veza i privremenim povracima u unutrašnjost države. To se odnosi na stanovništvo koje živi u velikim gradovima, koje želi proslaviti blagdan sa svojim obiteljima. U ruralnim regijama to je i period povezanosti sa susjedima koji na Uskrs idu od kuće do kuće u selima i prate svećenike koji blagoslivljaju mjesta stanovanja, kušaju slatkiše i ostale delicije koje su im ponuđene tijekom tog događaja.

Uskrs je privilegiran trenutak krsnim kumovima da svojim kumčadima nose različite poklone. Najčešće je to *foliar* tipična delicija za Uskrs, posebno popularna na sjeverozapadu države. Nekoliko desetljeća traje i običaj poklanjanja ušećerenih badema i čokoladnih jaja.

Iako su jaja temeljni sastojak *folara* (slobodni prijevod: uskrsni poklon), postoji nekoliko kulinarskih verzija koje pokazuju raznolikost i bogatstvo kulturne baštine. U sjeverozapadnom Portugalu *foliar* je ukusna torta napravljena od različite vrste mesa – najčešće svinjetine, ali i od teletine, piletine i zečetine – umotana u bijelo tijesto, napravljena s mnogo brašna, mlijeka, maslina i nekoliko jaja.

Naprotiv, u sjeverozapadnom Portugalu, *foliar* je veoma slatka, lagana i pjenasta torta napravljena od jaja i šećera, s dodatkom malo brašna. U mnogim regijama središnjeg i južnog Portugala, *foliar* je polutorta napravljena od brašna, jaja, šećera, maslina i kvasca s dodatkom cimeta i aromatičnog bilja. Ovo je jedini tip ove delicije da je dekoriran prethodno kuhanim jajima (mogu biti obojena ili neobojena) stavljenima na vrh tijesta.

Obiceiuri de Paște în România

Românii sunt un popor majoritar ortodox și sărbătoresc Paștele după calendarul iulian. Începutul sărbătorii Paștelui este marcat de postul de 40 de zile. O semnificație importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor când se face curat în casă iar majoritatea familiilor încep să vopsească ouăle și să pregătească mâncărurile tradiționale pentru Paști. La miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, în noaptea de Înviere, credincioșii merg la biserică să ia lumină, adică să aprindă o lumânare de la lumânarea preotului. Duminică dimineața, înainte de micul dejun se mănâncă paștile – pâine cu vin, binecuvântate la biserică. În ziua de Paște se ciocnesc ouă roșii rostind Hristos a înviat!, la care se răspunde Adevărat a înviat!. Pentru masa de Paște, majoritatea românilor pregătesc mâncăruri din carne de miel (ciorbă, friptură sau drob), dar și pască, un cozonac românesc tradițional cu brânză de vaci și stafide care se coace numai o dată pe an, de Paști. În anumite regiuni din România există obiceiuri specifice cum ar fi în Transilvania „stropitul” fetelor cu apă sau cu parfum de către băieți în a doua zi de Paști pentru ca ele să rămână frumoase tot anul; în mai multe sate din Moldova, în dimineața Paștelui oamenii se spală pe față cu apă dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu ca să fie rumeni precum oul roșu, bogăți și sănătoși; în unele regiuni există obiceiul de a purta haine noi în prima zi de Paști.

Uskrsni običaji u Rumunjskoj

Rumunji su većinom pravoslavni narod te Uskrs slave prema julijanskom kalendaru. Početak uskrsnih blagdana obilježen je četrdesetodnevni postom. U Velikom je tjednu vrlo značajan Veliki četvrtak kad se čisti kuća i većina obitelji počinje bojati jaja i pripremati tradicionalna uskrsna jela. U ponoć sa subote na nedjelju, u uskrsnoj noći, vjernici odlaze u crkvu „uzeti svjetlo“, odnosno zapaliti svijeću na svećenikovo svijeći. U nedjeljno jutro prije doručka jedu *paštile* [paštile], kruh s vinom blagoslovljen u crkvi. Na Uskrs se tučaju pisanicama i govore *Krist uskrsnu!*, na što slijedi odgovor *Uistinu uskrsnu!*. Većina Rumunja za uskrsni ručak priprema jela od janjetine (juhu, pečenu janjetinu ili roladu od mljevenih iznutrica), a peče se i *pască* [paska], tradicionalni rumunjski dizani kolač s kravljim sirom i grožđicama koji se pravi jednom godišnje, za Uskrs. Pojedine rumunjske regije imaju jedinstvene običaje; na primjer, u Transilvaniji na Uskrsni ponedjeljak momci djevojke prskaju vodom ili parfemom kako bi bile lijepe tijekom cijele godine; u moldavskim se selima Rumunji na uskrsno jutro umivaju vodom u koju se stavi cvijeće, novac i crveno jaje kako bi bili rumeni poput tog jajeta, bogati i zdravi; u nekim je krajevima na Uskrs uobičajeno nositi novu odjeću.

Tradičné slovenské techniky zdobenia kraslíc

K najzákladnejším technikám zdobenia kraslíc patrí farbenie bez ornamentálnej výzdoby, ďalej voskovanie, batikovanie (maľovanie), leptanie, vyškrabovanie a oblepovanie. Do tzv. iných techník patrí technika zdobenia okovaním, odrôtovaním či perforovaním. Každá z nich má vlastné špecifické ornamente, osobitné čaro a vysokú umeleckú hodnotu.

Maľovanie voskom

Tradičná, ale v minulosti nie veľmi rozšírená technika, ktorá je charakteristická plastickosťou dekoru, ktorý je vytváraný farebným alebo bielym voskom na nezafarbenom alebo zafarbenom vajíčku. Pri technike reliéfného voskovania (maľovanie voskom, voskovanie) kraslíc sa používal upravený farebný včelí vosk, prípadne vosk zo sviečok. Pomocou rôznych nástrojov sa vosk nanášal na škrupinu vajíčka drievkom, zápalkou, trňom, štetcom, či trubičkou (ktorá sa nazývala pisárka, ale aj lievnik, spruška, libačka, letačka, kovadielko, a podobne) a trepjutkou (pomenovanie pre slamu alebo husie brko). V súčasnosti sa používa na zdobenie špendlík, aj nálievkové pero alebo upravené injekčné ihly rôznych hrúbok.

Batikovanie

Najrozšírenejšia a najstaršia technika zdobenia výzdoby kraslíc na Slovensku, známa mimoriadne bohatou ornamentálnou výzdobou. Technika zdobenia spočíva v kombinácii farbenia a voskovania, vosk je vo finálnej verzii odstránený, dekor sa vytvára prostredníctvom trubičky alebo špendlíka (podobne ako pri maľbe voskom). Na vajíčko sa nanáša vosk v jednotlivých fázach a zároveň sa namáča do farby (postupnosť farieb od najsvetlejšej po najtmavšiu). Vosk sa odstraňuje napríklad nahriatou flanelovou handričkou. Motívy batikovaných kraslíc zdobených špendlíkom vznikajú z kvapkových čiarok. Motívy batikovaných kraslíc zdobených trubičkou vznikajú kreslením.

Vyškrabovanie

Náročná technika výzdoby, ktorá si vyžaduje pri práci precíznosť, presnosť a trpezlivosť. Rozšírená bola na západnom Slovensku (okolie Myjavy, Trenčína), na strednom Považí (Púchov, Považská Bystrica), v oblasti západného Spiša (okolie Popradu). Technika zdobenia je založená na mechanickom

Tradicionalne slovačke tehniky ukrašavanja pisanica

U najosnovnije tehniky ukrašavanja pisanica spada bojanje bez ornamentnog ukrašavanja, ukrašavanje voskom, batik (oslikavanje), jetkanje, struganje i obljepljivanje. U takozvane drugačije tehniky spada tehniky ukrašavanja kovanjem, opletanjem žice ili perforacijom. Svaka od njih ima vlastite specifične ornamente, jedinstvenu draž i visoku umjetničku vrijednost.

Slikanje voskom

Tradicionalna, ali u prošlosti ne previše proširena tehniky, koju karakterizira plastičnost dekora, koji je stvoren šarenim ili bijelim voskom na neobojenom ili obojenom jajetu.

Pri tehnici *reljefnog voskanja* (slikanje voskom, voskanje) pisanića, koristio se modificiran pčelinji vosak u boji, eventualno vosak od svijeća. Pomoću raznih alata, vosak se nanosio na ljusku jajeta drvčetom, šibicom, trnom, kistom ili cjevčicom (koja se zvala *pisarka*, ali i *lijevak*, *spruška*, *libačka*, *letačka*, *kovadielko* i slično) i *trepjutkou* (naziv za slamu ili guščje pero). Danas se za ukrašavanje koristi pribadača i nalivpero ili modificirane injekcijske igle raznih debljina.

Batik

Najrasprostranjenija i najstarija tehniky ukrašavanja pisanica u Slovačkoj, poznata po izuzetno bogatom ornamentalnom ukrašavanju. Tehniky ukrašavanja sastoji se od kombinacije bojanja i voskanja; vosak je u finalnoj fazi uklonjen, dekor se stvara pomoću cjevčice ili pribadače (slično kao pri slikanju voskom). Na jaje se nanosi vosak u pojedinim fazama te se ujedno umače u boju (slijed boja od najsvjetlije do najtamnije). Vosak se uklanja ugrijanom flanel krpicom. Motivi batikom ukrašenih pisanica, oslikanih pribadačom, nastaju od kapljičnih linija. Motivi batikom ukrašenih pisanica oslikanih cjevčicom nastaju crtanjem.

Struganje

Zahtjevna tehniky ukrašavanja koja zahtijeva prilikom izvedbe preciznost, točnost i strpljenje. Bila je raširena u zapadnoj Slovačkoj (okolica Myjave, Trenčína), u srednjem Považju (Puchov, Považska Bystrica), u oblasti zapadnog Spiša (okolica Poprada). Tehniky ukrašavanja se temelji na mehaničkom uklanjanju boje s površine jaja, kad se ornament na obojenom jajetu

odstraňovaní farby z povrchu vajíčka, kedy sa ornament na zafarbenom vajíčku vyškrabuje v podobe krátkych čiariočiek ostrým predmetom. K vyškrabovaniu ornamentov sa v minulosti používali ostré predmety ako britva, šidlo, ihla a v súčasnosti sa viac používajú ostré hroty nožíkov, pilníkov alebo sa vyškrabáva mechanicky, pomocou brúsky. Ornament býva väčšinou rastlinný, menej sa používa geometrický alebo figurálny.

Oblepovanie

Pokladaná za najmladšiu techniku výzdoby, pôvodne používaná pôvodne v mestskom prostredí, pričom zľudovelo hlavne zdobenie vajíčok oblepovaním sietinou a textilom. Kraslice sa oblepujú rôznym materiálom akým je sitina (sietina, dužina močiarnnej trávy), vlna, textil, perlovka, slama či múka. Lepidlo je základnou pomocou pri oblepovaní kraslíc. Niekedy sa používalo vyrobené z múky, v súčasnosti sa používajú kupované lepidlá. Pri oblepovaní vajíčka perlovkou sa používa nefarbený výduvok, základom techniky je postupné oblepovanie vajíčka naraz dvoma niťami perlovky čím sa vytvárajú motívy. V súčasnosti je pomerne rozšírená technika oblepovania slamou, kvôli lepšiemu vyniknutiu slamy sa používajú farbené vajíčka.

Odrôtovanie

Technika bola v minulosti rozšírená v severozápadného a severného Slovenska, súvisela s drotárstvom. Na zdobenie sa používajú farbené aj nefarbené vajíčka, dekor vzniká rôznym prepletaním drôtu, spájaním a kombinovaním očiek (vzor šupinatý, špirálovitý, retiazkový). Pri tejto technike je najdôležitejší správny výber kvalitného drôtu, ktorý by nemal byť ani veľmi tenký, ani veľmi hrubý.

Perforovanie

(madeirovanie, dierkovanie, čipkovanie) patrí k veľmi rozšíreným moderným ale aj módnym spôsobom výzdoby. Robí sa prevrtávaním (perforáciou) škrupiny do rôznych ornamentálnych motívov, v súčasnosti aj zubárskou vrtačkou. Dekor pripomína dierkovú výšivku, škrupina zvykne byť domaľovaná bielym alebo farebným voskom, alebo iným materiálom.

struže u obliku kratkih linija ostrim predmetom. Na struganje ornamenta su se u prošlosti koristili oštri predmeti kao britva, šilo, igla, a danas se više koriste oštri vrhovi noževa, turpija ili se struže mehanički, pomoću brusilice. Ornament je uglavnom biljni, manje se koristi geometrijski ili figuralni.

Obljepljivanje

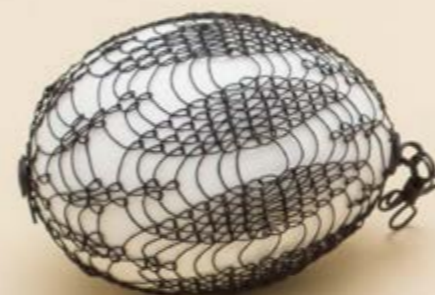
Smatra se najmlađom tehnikom ukrašavanja. Izvorno je korištena u gradskom okruženju, pri čemu je postalo popularno, uglavnom, ukrašavanje jaja obljepljivanjem trakica močvarne trave i tkaninom. Pisanice se obljepljuju raznim materijalima kao što su na trakice narezane isušene močvarne trave, vuna, tkanina, pređa za vezenje, slama ili brašno. Ljepilo je osnovni alat za obljepljivanje pisanica. Nekad se koristilo proizvedeno od brašna, danas se koriste kupovna ljepila. Pri obljepljivanju jajeta pređom za vezenje koristi se nebojani ispuhani sadržaj jajewta, a osnova tehnike je postepeno obljepljivanje jajeta odjednom s dvije niti pređe za vezenje, čime se stvaraju motivi. Danas je relativno raširena tehnika obljepljivanja slamom; zbog bolje izraženosti slame koriste se bojana jaja.

Opletanje žicom

Tehnika je bila u prošlosti raširena u sjeverozapadnoj i sjevernoj Slovačkoj, vezala se za drotarsvo. Za ukrašavanje se koriste bojana i nebojana jaja, dekor nastaje raznim preplitanjem žice, spajanjem i kombiniranjem očiju (uzorak ljuske, spiralni, lančani). Pri ovoj tehnici je najvažniji dobar odabir kvalitetne žice, koja ne bi trebala biti ni jako tanka, ni jako debela.

Perforacija

Perforacija (tehnika madeira, bušenje, čipka) spada u jako raširen moderan način ukrašavanja. Izrađuje se bušenjem (perforacijom) ljuske u razne ukrasne motive, danas i zubarskom bušilicom. Dekor podsjeća na rupičasti vez, ljuska je obično dodatno obojena bijelim ili šarenim voskom ili drugim materijalom.

Pirhi v Sloveniji

Barvanje in krašenje pirhov ima v Sloveniji dolgo tradicijo. Rdeče obarvane pirhe prvi omenja Valvasor (1689), med kmečko prebivalstvo pa naj bi se razširili v drugi polovici 18. ali v začetku 19. stoletja. Najstarejši ohranjeni poslikani pirhi sodijo v konec 19. stoletja. V preteklosti sta prevladovali dve tehniki krašenja: batik in praskanje vzorca na pobarvanem jajcu. V nekaterih pokrajinah so razvili značilne tehnike in motive krašenja. Izdelava pirhov je največkrat žensko opravilo, v Prekmurju tudi moško.

Pirhi so del velikonočnega žegnja. V preteklosti je bilo živo prepričanje v čarobno moč lupin blagoslovljenih jajc, ki naj bi hišo obvarovale vsega zla. Pobarvane in lepo okrašene pirhi so na veliko soboto zjutraj dobili fantje v zahvalo za velikonočni ogenj, ki so ga prinesli v hiše. Na velikonočni ponedeljek so se s pirhi obdarovali sorodniki in prijatelji, botri pa so obdarovali svoje krščence in birmance. Dekleta so fantom poklanjala pirhe v znak ljubezni. Velikonočna nedelja ali ponedeljek sta bila dneva za igre s pobarvanimi pirhi: trkanje pirhov, kotaljenje pirhov in ciljanje pirhov. V novejšem času so v številnih krajih oživili igro ciljanje pirhov; v pih mečejo kovanec, ki mora prebiti lupino in obtičati v pirhu.

Konec 20. stoletja je dobilo izdelovanje pirhov z organizacijo velikonočnih razstav in natečajev za najlepše pirhe nove spodbude. Poleg tradicionalnih načinov barvanja in krašenja pirhov se pojavljajo tudi številne nove tehnike. Izdelavo pirhov vključujejo v svoje programe muzeji, vrtci, šole, nakupovalni centri... V velikonočnem času jih kot dekoracijo srečamo v domovih in trgovinah. Vse leto nastopajo tudi v vlogi turističnih spominkov.

Izdelovanje pirhov v Beli krajini in Prekmurju ter velikonočne igre s pirhi so vpisani v register nesnovne kulturne dediščine Slovenije.

Pisanice u Sloveniji

Bojanje i ukrašavanje pisanica u Sloveniji ima već dugu tradiciju. O crveno obojenim pisanicama prvi piše još Valvasor (1689.), a puk je prihvatio ovaj običaj u drugoj polovici 18. ili na početku 19. stoljeća. Najstarije očuvane oslikane pisanice postoje iz kraja 19. stoljeća. U prošlosti su prevladavale dvije tehnike ukrašavanja: batik i grebanje uzorka na obojenom jajetu. U pojedinim pokrajinama razvile su se karakteristične tehnike i motivi ukrašavanja. Izrada pisanica u većini smatra se ženskim poslom, ali u Prekmurju također i muškim.

Pisanice su dio uskrsnog blagoslova. U prošlosti se vjerovalo u magičnu moć ljuski blagoslovljenih jaja koja navodno čuvaju kuću pred svakim zlom. Obojene i lijepo ukrašene pisanice na Veliku su subotu ujutro dobivali mladići kao zahvalu za uskrsnu vartu koju su donijeli u kuću. Na uskrsni ponedjeljak darivala se pisanicama rodbina i prijatelji, a kumovi su darivali svoju kumčad. Djevojke su mladićima poklanjale pisanice u znak ljubavi. Uskrsna nedjelja ili ponedjeljak bili su dani za igre obojenim pisanicama: tucanje pisanica, valjanje pisanica i ciljanje pisanica. U novije vrijeme u brojnim su mjestima ponovno oživili igru ciljanja pisanica: u pisanicu se baca kovanica koja mora ne samo pogoditi pisanicu već i probiti ljusku i zadržati se u pisanici.

Krajem 20. stoljeća dobilo je izrađivanje pisanica novi vjetar u leđa, prije svega organiziranjem uskrsnih izložbi i natječaja za najljepše pisanice. Osim tradicionalnih načina bojanja i ukrašavanja pisanica, pojavljuju se i brojne nove tehnike. Izradu pisanica uključuju u svoje programe muzeji, vrtići, škole, trgovački centri. Za vrijeme Uskrsa, kao dekoraciju, možemo ih vidjeti u domovima i dućanima. Kroz cijelu godinu ih možemo pronaći i kao turističke suvenire.

Izrada pisanica u Bijeloj Krajini i Prekmurju, kao i uskrsne igre pisanicama, upisani su u registar nematerijalne kulturne baštine Slovenije.

La Semana Santa

La Semana Santa en España empieza el Domingo de Ramos y dura hasta el Domingo de Resurrección conocido como el Domingo de Pascua. Se celebra cada año entre los meses de marzo y abril, dependiendo del calendario lunar.

Los símbolos y tradiciones de la Semana Santa en España incluyen capirotos, cirios, corazones, ramas de palma, Vía Crucis, conejos y huevos de Pascua.

La Semana Santa en España es una de las más conocidas y atrae a muchos turistas. Es caracterizada por procesiones diferentes organizadas por hermandades o cofradías. Durante el desfile las cofradías se visten con coloridos trajes con capirotos que cubren sus cabezas y rostros. A muchos visitantes les recuerdan estos trajes a ciertos grupos que fueron populares en los Estados Unidos en el siglo XX. Realmente tienen un significado histórico y simbolizan una hermandad particular. La celebración de la Semana Santa, como la conocemos hoy en día en España data su origen en el siglo XVI. En este tiempo la reforma de Martín Lutero amenazaba la iglesia católica cual pidió a los creyentes exteriorizar la fe. Por esta razón, las procesiones se extendieron aún más por todo el país. El capirote que cubre la figura de los participantes del desfile en la Semana Santa es uno de los símbolos más distintivos y tiene origen en la época de la Inquisición. Los condenados por el tribunal religioso tuvieron que llevar el capirote como castigo en algunos delitos y someterse a humillación pública. Estaban hechos de papel o cartón pintado en forma cónica. No hay relación directa entre capirote inquisitorial y su uso por las cofradías de Semana Santa. Hoy en día durante las procesiones, los penitentes que hacen penitencia pública por sus pecados, caminan por la calle con el capirote. Los colores son diferentes y dependen de cada hermandad en particular.

Las manifestaciones de fe reúnen a un gran número de creyentes caminando por la ciudad mientras la multitud reunida observa la procesión. Las cofradías sacan de la iglesia a las imágenes del Cristo, de la Virgen o de la Cruz y salgan a las calles. Transcurren por un recorrido fijo y de vez en cuando se detienen durante unos minutos en algunos lugares (Vía Crucis). El desfile está acompañado por la música religiosa y tradicional.

Las procesiones más populares están en Sevilla, Granada y Salamanca.

Veliki tjedan

Veliki tjedan u Španjolskoj započinje na Cvjetnicu i traje do Nedjelje uskrnuća, odnosno Uskrzne nedjelje. Obilježava se svake godine između mjeseca ožujka i travnja, ovisno o lunarnom kalendaru.

Među simbole i tradiciju Velikog tjedna u Španjolskoj ubrajamo kape šiljastog vrha, svijeće, srca, palmine grane, Križni put, uskrzne zečeve i uskrсна jaja.

Veliki tjedan u Španjolskoj jedan je od najpoznatijih događaja i predstavlja atrakciju za brojne turiste. Karakteriziraju ga različite procesije koje organiziraju zajednice ili bratstva. Tijekom povorke, bratstva se odijevaju u šarolike kostime noseći kape sa šiljastim vrhovima koje pokrivaju njihove glave i lica. Mnoge posjetitelje ovi kostimi podsjećaju na određene skupine koje su bile popularne u Sjedinjenim Američkim Državama u 20. stoljeću. Zapravo imaju povijesni značaj i simboliziraju određeno bratstvo. Proslava Velikog tjedna, kakvu danas poznajemo u Španjolskoj, potječe iz 16. stoljeća. U to vrijeme reforma Martina Luthera predstavljala je opasnost za Katoličku crkvu koja je zatražila od vjernika da religiju prakticiraju na otvorenom. Iz tog razloga procesije su se još više proširile po cijeloj zemlji. Kapa sa šiljastim vrhom, koju nosi sudionik povorke Velikog tjedna, jedan je od najosebujnijih simbola i potječe iz doba inkvizicije. Osuđenici, koje je vjerski sud osudio, morali su nositi kapu sa šiljastim vrhom u znak kazne za pojedine zločine i podvrgnuti se javnom poniženju. Bile su izrađene od obojenog papira ili kartona šiljastog oblika. Ne postoji izravna veza između inkvizicijske kape sa šiljastim vrhom i one koje bratstva nose za vrijeme Velikog tjedna. Danas, tijekom procesija, pokajnici koji čine javnu pokoru zbog svojih grijeha prolaze ulicom noseći kapu sa šiljastim vrhom. Različitih su boja te ovise o svakom bratstvu pojedinačno.

Vjerske manifestacije okupljaju velik broj vjernika koji šecu gradom dok okupljeno mnoštvo promatra procesiju. Bratstva iznose slike Krista, Djevice ili Križa iz crkve i izlaze na ulice. Prolaze točno određenim putem i povremeno se zaustavljaju na pojedinim mjestima na nekoliko minuta (Križni put). Povorka je praćena vjerskom i tradicionalnom glazbom.

Najpopularnije procesije odvijaju se u Sevilli, Granadi i Salamanki.

EASTER IN THE EUROPEAN UNION / USKRS U EUROPSKOJ UNIJI

Påskan i Sverige

Påskan i Sverige har förlorat sin religiösa prägel och är numera snarare en familjehelg. Högtiden firas således ofta med familj och släktingar. Vissa av de ursprungliga traditionerna lever dock kvar än idag, även om de inte längre förknippas med religionen. Några detaljer ur det svenska påskfirandet presenteras nedan.

På Palmsöndagen sätts björkkvistar, så kallat påskris, i vatten. Till påskdagen brukar små gröna löv slå ut. Påskriset smyckas med färgglada fjädrar, påskkycklingar och målade ägg och utgör en färgsprakande påskutsmyckning på bordet. Denna tradition började på 1880-talet.

På skärtorsdagen brukar barn klä ut sig till så kallade påskkärningar och påskgubbar. De klär sig i gamla kläder, har sjal eller keps på huvudet och ringer på hos grannar och bekanta och önskar glad påsk. I utbyte brukar de då få godis eller någon liten slant. Långfredagen var länge en viktigare dag än påskdagen i Sverige. På långfredagen skulle Jesu lidande på korset uppmärksammas vilket innebar att vare sig arbete eller nöjesaktiviteter skulle utföras. Långfredagen är en nationell helgdag i Sverige.

På själva påskdagen får barnen numera ett så kallat påskägg, oftast av kartong, med färgglada bilder på kycklingar, lamm eller andra djur. Ägget är fyllt med choklad, godis och presenter. Påskmaten består oftast av ägg, lax, sill, lamm och Janssons frestelse.

Uskrs u Švedskoj

U Švedskoj je Uskrs izgubio vjersko obilježje i sada je to blagdan koji se slavi s obitelji i rodbinom. Neke od izvornih tradicija žive i danas iako su izgubile vjersku povezanost. Predstavljamo vam nekoliko detalja švedske proslave Uskrsa.

Na Cvjetnicu se u vodu stavljaju grančice breze, tzv. Uskrsne grančice, na kojima do Uskrsa obično izrastu zeleni listići. Grančice se tada ukrašavaju perjem u boji, pilićima i obojenim jajima te tako tvore šareni ukras na uskrsnom stolu. Ova tradicija počela je krajem 19. stoljeća.

Na Veliki četvrtak običaj je da se djeca oblače u „uskrsne bake i djedove“. Odijevaju se u staru odjeću, nose šalove ili kape na glavi i obilaze susjede i poznanike kako bi im zaželjeli sretan Uskrs. Kao zahvalu obično dobiju slatkiše ili sitniš.

Veliki petak dugo je u Švedskoj bio važniji dan od Uskrsa. Taj dan trebalo se podsjetiti na Isusovu patnju na križu, tako da tada nije bilo ni radnih ni zabavnih aktivnosti. Danas je u Švedskoj Veliki petak državni blagdan.

Na sam dan Uskrsa djeca dobivaju uskrsna jaja, obično od kartona, sa šarenim slikama pilića, janjadi ili drugih životinja. Jaja su napunjena čokoladom, slatkišima i darovima. Uskrsna hrana obično uključuje jaja, losos, haringe, janjetinu i posebno jelo „Janssons frestelse“ (složenac od krumpira, luka i incuna).

